

Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

► B **DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2012/27/UE**
z dnia 25 października 2012 r.
w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia
dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE
(Tekst mający znaczenie dla EOG)
(Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1)

zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Dyrektywa Rady 2013/12/UE z dnia 13 maja 2013 r.	L 141	28	28.5.2013
► <u>M2</u>	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 z dnia 30 maja 2018 r.	L 156	75	19.6.2018
► <u>M3</u>	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r.	L 328	210	21.12.2018
► <u>M4</u>	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r.	L 328	1	21.12.2018
► <u>M5</u>	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/826 z dnia 4 marca 2019 r.	L 137	3	23.5.2019

sprostowana przez:

- C1 Sprostowanie, Dz.U. L 113 z 25.4.2013, s. 24 (2012/27/UE)

▼B**DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
2012/27/UE**

z dnia 25 października 2012 r.

w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw
2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE
i 2006/32/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

ROZDZIAŁ I

**PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA, DEFINICJE I WARTOŚCI
DOCELOWE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ***Artykuł 1***Przedmiot i zakres stosowania****▼M3**

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia wspólne ramy środków na rzecz promowania efektywności energetycznej w Unii, aby zapewnić realizację głównych celów Unii zakładających zwiększenie efektywności energetycznej o 20 % do 2020 r. oraz jej głównych celów zakładających zwiększenie efektywności energetycznej o co najmniej 32,5 % do 2030 r., a także tworzy warunki dla dalszej poprawy efektywności energetycznej po tych terminach.

Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy, których celem jest usunięcie barier na rynku energii oraz przewyższenie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku, które ograniczają efektywność dostaw i wykorzystywania energii, a także przewiduje ustalenie orientacyjnych krajowych celów i wkładów w zakresie efektywności energetycznej na lata 2020 i 2030.

Niniejsza dyrektywa przyczynia się do wdrożenia zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”.

▼B

2. Wymogi zawarte w niniejszej dyrektywie są wymogami minimalnymi i nie uniemożliwiają państw członkowskich utrzymywania lub wprowadzania surowszych środków. Środki takie są zgodne z prawem unijnym. W przypadku gdy przepisy krajowe przewidują surowsze środki, państwa członkowskie informują o nich Komisję.

*Artykuł 2***Definicje**

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „energia” oznacza wszelkie formy nośników energii, paliwa, energię cieplną, energię ze źródeł odnawialnych, energię elektryczną lub każdą inną formę energii określone w art. 2 lit. d) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie statystyki energii ⁽¹⁾;
- 2) „zużycie energii pierwotnej” oznacza zużycie krajowe brutto z wyłączeniem zastosowań pozaenergetycznych;

⁽¹⁾ Dz.U. L 304 z 14.11.2008, s. 1.

▼B

- 3) „zużycie energii końcowej” oznacza całość energii dostarczonej sektorom przemysłu, transportu, gospodarstw domowych, usług i rolnictwa. Wyłącza się z niego dostawy dla sektora przemiany energetycznej oraz samego przemysłu energetycznego;
- 4) „efektywność energetyczna” oznacza stosunek uzyskanych wyników, usług, towarów lub energii do wkładu energii;
- 5) „oszczędność energii” oznacza ilość zaoszczędzonej energii ustaloną w drodze pomiaru lub oszacowania zużycia przed wdrożeniem środka mającego na celu poprawę efektywności energetycznej i po jego wdrożeniu, z jednoczesnym zapewnieniem normalizacji warunków zewnętrznych wpływających na zużycie energii;
- 6) „poprawa efektywności energetycznej” oznacza zwiększenie efektywności energetycznej w wyniku zmian w technologicznych, zachowań lub ekonomicznych;
- 7) „usługa energetyczna” oznacza fizyczną korzyść, udogodnienie lub pożytek pochodzące z połączenia zużycia energii z wykorzystywaniem technologii energooszczędnych lub działania, które mogą obejmować czynności, utrzymanie i kontrolę niezbędne do świadczenia danej usługi, która jest świadczona na podstawie umowy i która w normalnych okolicznościach prowadzi do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności energetycznej lub do oszczędności energii pierwotnej;
- 8) „instytucje publiczne” oznaczają każdą instytucję zamawiającą w rozumieniu dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi ⁽¹⁾;
- 9) „instytucje rządowe” oznaczają wszelkie jednostki administracyjne, których właściwość obejmuje całe terytorium państwa członkowskiego;
- 10) „całkowita powierzchnia użytkowa” oznacza powierzchnię pomieszczeń budynku lub części budynku, gdzie energia jest wykorzystywana do regulowania wewnętrznych warunków klimatycznych;
- 11) „system zarządzania energią” oznacza zbiór wzajemnie powiązanych lub wzajemnie oddziałujących elementów planu, który wyznacza cel w zakresie efektywności energetycznej oraz określa strategię osiągnięcia tego celu;
- 12) „norma europejska” oznacza normę przyjętą przez Europejski Komitet Normalizacyjny, Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki lub Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych i udostępnioną do użytku publicznego;
- 13) „norma międzynarodowa” oznacza normę przyjętą przez Międzynarodową Organizację Normalizacyjną i udostępnioną do użytku publicznego;

⁽¹⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114.

▼B

- 14) „strona zobowiązana” oznacza dystrybutora energii lub przedsiębiorstwo prowadzące detaliczną sprzedaż energii, objęte krajowymi systemami zobowiązującymi do efektywności energetycznej, o których mowa w art. 7;
- 15) „strona uprawniona” oznacza podmiot prawny, któremu rząd lub inna instytucja publiczna przekazały uprawnienia do opracowywania, prowadzenia lub realizowania planu finansowego w imieniu tego rządu lub tej instytucji publicznej;
- 16) „strona uczestnicząca” oznacza przedsiębiorstwo lub instytucję publiczną, które zobowiązało się lub która zobowiązała się do osiągnięcia pewnych celów w ramach dobrowolnej umowy lub jest objęte(-a) krajowym instrumentem polityki regulacyjnej;
- 17) „wykonujący organ publiczny” oznacza podmiot prawa publicznego odpowiedzialny za realizację lub nadzorowanie opodatkowania, planów i instrumentów finansowych, zachęt podatkowych, standardów i norm, systemów znakowania energetycznego, szkoleń lub kształcenia w dziedzinie energii lub emisji dwutlenku węgla;
- 18) „środek z dziedziny polityki” oznacza instrument o charakterze regulacyjnym, finansowym, fiskalnym, dobrowolnym lub informacyjnym, który został formalnie ustanowiony i wdrożony w państwie członkowskim, aby stworzyć ramy wsparcia, wymóg lub zachętę dla uczestników rynku do oferowania i nabywania usług energetycznych i do podejmowania innych środków poprawy efektywności energetycznej;
- 19) „działanie indywidualne” oznacza działanie, które prowadzi do sprawdzalnej i wymiernej lub dającej się oszacować poprawy efektywności energetycznej i które jest podejmowane w wyniku środka z dziedziny polityki;
- 20) „dystrybutor energii” oznacza osobę fizyczną lub prawną, w tym operatora systemu dystrybucyjnego, odpowiedzialną za przesył energii w celu jej dostarczenia do odbiorców końcowych lub do elementów systemów dystrybucyjnych, które sprzedają energię odbiorcom końcowym;
- 21) „operator systemu dystrybucyjnego” oznacza „operatora systemu dystrybucyjnego” określonego, odpowiednio, w dyrektywie 2009/72/WE i dyrektywie 2009/73/WE;
- 22) „przedsiębiorstwo prowadzące detaliczną sprzedaż energii” oznacza osobę fizyczną lub prawną sprzedającą energię odbiorcom końcowym;
- 23) „odbiorca końcowy” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która dokonuje zakupu energii do własnego użytku;
- 24) „dostawca usług energetycznych” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która świadczy usługi energetyczne lub realizuje inne środki mające na celu poprawę efektywności energetycznej w obiekcie lub w lokalach odbiorcy końcowego;

▼B

- 25) „audyt energetyczny” oznacza systematyczną procedurę, której celem jest uzyskanie odpowiedniej wiedzy o profilu istniejącego zużycia energii danego budynku lub zespołu budynków, działalności lub instalacji przemysłowej bądź handlowej lub usługi prywatnej lub publicznej, określenie, w jaki sposób i w jakiej ilości możliwe jest uzyskanie opłacalnej oszczędności energii, oraz poinformowanie o wynikach;
- 26) „małe i średnie przedsiębiorstwa” lub „MŚP” oznaczają przedsiębiorstwa zdefiniowane w tytule I załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącego definicji mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorstw ⁽¹⁾; do kategorii mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorstw należą przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 milionów EUR lub całkowita roczna kwota bilansowa nie przekracza 43 milionów EUR;
- 27) „umowa o poprawę efektywności energetycznej” oznacza umowę pomiędzy beneficjentem a dostawcą realizującym środek poprawy efektywności energetycznej, weryfikowaną i monitorowaną w trakcie całego okresu jej obowiązywania, zgodnie z którą inwestycje (roboty, dostawa lub usługa) w ten środek są spłacane w relacji do uzgodnionego w umowie poziomu poprawy efektywności energetycznej lub innego uzgodnionego kryterium charakterystyki energetycznej, na przykład oszczędności finansowych;
- 28) „inteligentny system pomiarowy” oznacza system elektroniczny, za pomocą którego można zmierzyć zużycie energii, uzyskując więcej informacji niż w przypadku konwencjonalnego licznika, a także przysyłać i otrzymywać dane przy wykorzystaniu łączności elektronicznej;
- 29) „operator systemu przesyłowego” oznacza „operatora systemu przesyłowego” w rozumieniu, odpowiednio, dyrektywy 2009/72/WE i dyrektywy 2009/73/WE;
- 30) „kogeneracja” oznacza równoczesne wytwarzanie energii cieplnej i energii elektrycznej lub mechanicznej w trakcie tego samego procesu;
- 31) „ekonomicznie uzasadnione zapotrzebowanie” oznacza zapotrzebowanie, które nie przekracza potrzeb w zakresie ogrzewania lub chłodzenia i które w innej sytuacji zostałoby zaspokojone w warunkach rynkowych przy zastosowaniu procesów wytwarzania energii innych niż kogeneracja;
- 32) „ciepło użytkowe” oznacza ciepło wytwarzane w procesie kogeneracji w celu zaspokojenia ekonomicznie uzasadnionego zapotrzebowania na ogrzewanie lub chłodzenie;
- 33) „energia elektryczna z kogeneracji” oznacza energię elektryczną wytwarzaną w procesie skojarzonym z produkcją ciepła użytkowego i obliczoną zgodnie z metodą określoną w załączniku I;
- 34) „wysokosprawna kogeneracja” oznacza kogenerację spełniającą kryteria przedstawione w załączniku II;

⁽¹⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.

▼B

- 35) „sprawność ogólna” oznacza sumę rocznej produkcji energii elektrycznej i mechanicznej oraz ciepła użytkowego podzieloną przez ilość paliwa zużytego do produkcji ciepła w procesie kogeneracji oraz do produkcji brutto energii elektrycznej i mechanicznej;
- 36) „stosunek energii elektrycznej do ciepła” oznacza stosunek energii elektrycznej z kogeneracji do ciepła użytkowego wytworzonych w pełnym trybie kogeneracji, z zastosowaniem danych eksploatacyjnych konkretnej jednostki;
- 37) „jednostka kogeneracyjna” oznacza jednostkę, która może działać w trybie kogeneracji;
- 38) „małoskalowa jednostka kogeneracyjna” oznacza jednostkę kogeneracyjną o mocy zainstalowanej mniejszej niż 1 MW_e;
- 39) „jednostka mikrokogeneracji” oznacza jednostkę kogeneracyjną o maksymalnej mocy niższej niż 50 kW_e;
- 40) „wskaźnik intensywności zabudowy” oznacza stosunek powierzchni budynków do powierzchni gruntu na danym terenie;
- 41) „efektywny system ciepłowniczy i chłodniczy” oznacza system ciepłowniczy lub chłodniczy, w którym do produkcji ciepła lub chłodu wykorzystuje się w co najmniej 50 % energię ze źródeł odnawialnych, lub w co najmniej 50 % ciepło odpadowe, lub w co najmniej 75 % ciepło pochodzące z kogeneracji, lub w co najmniej 50 % wykorzystuje się połączenie takiej energii i ciepła;
- 42) „efektywne ogrzewanie i chłodzenie” oznacza rozwiązanie w zakresie ogrzewania i chłodzenia, które dla podstawowego scenariusza odzwierciedlającego działalność w niezmiennych warunkach wymiennie zmniejsza wkład energii pierwotnej wymaganej, aby dostarczyć jedną jednostkę energii dla potrzeb odnośnego systemu w sposób opłacalny, zgodnie z oceną w ramach analizy kosztów i korzyści, o której mowa w niniejszej dyrektywie, z uwzględnieniem energii niezbędnej do wydobycia, przetwarzania, przesyłu i rozdziału;
- 43) „efektywne indywidualne ogrzewanie i chłodzenie” oznacza rozwiązanie w zakresie indywidualnego zaopatrzenia w energię ciepłą i chłodniczą, które w porównaniu z efektywnym systemem ciepłowniczym i chłodniczym wymiennie zmniejsza wkład energii pierwotnej ze źródła nieodnawialnego wymaganej, aby dostarczyć jedną jednostkę energii dla potrzeb odnośnego systemu, lub wymaga takiego samego wkładu energii pierwotnej ze źródła nieodnawialnego, lecz po mniejszym koszcie, z uwzględnieniem energii niezbędnej do wydobycia, przetwarzania, przesyłu i rozdziału;
- 44) „znacząca modernizacja” oznacza modernizację, której koszt przekracza 50 % kosztu inwestycyjnego nowej porównywalnej jednostki;
- 45) „koncentrator” oznacza dostawcę usług po stronie zapotrzebowania, który łączy wiele krótkotrwałych obciążeń po stronie odbiorców, by sprzedawać lub wystawiać je na aukcjach na zorganizowanych rynkach energii.

▼B*Artykuł 3***Wartości docelowe efektywności energetycznej**

1. Każde państwo członkowskie ustala orientacyjną krajową wartość docelową w zakresie efektywności energetycznej w oparciu o swoje zużycie energii pierwotnej lub końcowej, oszczędność energii pierwotnej lub końcowej albo energochłonność. Państwa członkowskie powiadają o tych wartościach docelowych Komisję zgodnie z art. 24 ust. 1 i załącznikiem XIV część 1. Wyrażają one te wartości docelowe również w kategoriach bezwzględnego poziomu zużycia energii pierwotnej i końcowej w roku 2020 i wyjaśniają, w jaki sposób i na podstawie jakich danych został on obliczony.

Ustalając te wartości docelowe, państwa członkowskie uwzględniają:

▼M1

- a) że główny cel unijny w dziedzinie zużycia energii do 2020 r. może być nie większy niż 1 483 Mtoe energii pierwotnej lub nie większy niż 1 086 Mtoe energii końcowej;

▼B

- b) środki przewidziane w niniejszej dyrektywie;
- c) środki przyjęte, aby osiągnąć krajowe cele w zakresie oszczędności energii przyjęte na mocy art. 4 ust. 1 dyrektywy 2006/32/WE; oraz
- d) inne środki wspierania efektywności energetycznej w państwach członkowskich i na szczeblu Unii.

Ustalając te wartości docelowe, państwa członkowskie mogą uwzględnić również warunki krajowe, które mają wpływ na zużycie energii pierwotnej, takie jak:

- a) dodatkowy potencjał w zakresie oszczędności energii w sposób opłacalny;
- b) zmiany PKB i jego prognoza;
- c) zmiany w zakresie importu i eksportu energii;
- d) rozwój wszystkich odnawialnych źródeł energii, energia jądrowa, wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla; oraz
- e) wczesne działania.

▼M1

2. Do dnia 30 czerwca 2014 r. Komisja oceni poczynione postępy i to, czy Unia ma szansę osiągnąć poziom zużycia energii nie wyższy niż 1 483 Mtoe energii pierwotnej lub nie wyższy niż 1 086 Mtoe energii końcowej do 2020 r.

▼B

- 3. Przeprowadzając przegląd, o którym mowa w ust. 2, Komisja:
 - a) podsumuje orientacyjne krajowe wartości docelowe efektywności energetycznej podane przez państwa członkowskie;
 - b) oceni, czy sumę tych wartości docelowych można uznać za wiarygodny wskaźnik tego, czy Unia jako całość jest na właściwej drodze, uwzględniając ocenę zawartą w pierwszym sprawozdaniu rocznym zgodnie z art. 24 ust. 1 oraz ocenę zawartą w krajowych planach działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zgodnie z art. 24 ust. 2;

▼B

- c) uwzględni uzupełniającą analizę wynikającą z:
- (i) oceny postępów w dziedzinie zużycia energii oraz zużycia energii w odniesieniu do działalności gospodarczej na szczeblu Unii, w tym postępów w zakresie efektywności dostaw energii w państwach członkowskich, które oparły swoje krajowe cele orientacyjne na zużyciu energii końcowej lub na oszczędności energii końcowej, w tym postępów związanych z osiąganiem przez te państwa członkowskie zgodności z rozdziałem III niniejszej dyrektywy;
 - (ii) wyników badań modelowych dotyczących przyszłych tendencji w zakresie zużycia energii na szczeblu Unii;

▼M1

- d) porówna wyniki uzyskane zgodnie z lit. a)–c) z ilościowo wyrażonym zużyciem, które byłoby potrzebne, by osiągnąć w 2020 r. zużycie energii nie większe niż 1 483 Mtoe energii pierwotnej lub nie większe niż 1 086 Mtoe energii końcowej.

▼M3

4. Do dnia 31 października 2022 r. Komisja oceni, czy Unia osiągnęła swoje główne cele w zakresie efektywności energetycznej do 2020 r.

5. Każde państwo członkowskie określa swoje orientacyjne krajowe wkłady w zakresie efektywności energetycznej służące realizacji do 2030 r., celów Unii określonych w art. 1 ust. 1 niniejszej dyrektywy, zgodnie z art. 4 i 6 rozporządzenia (UE) 2018/1999⁽¹⁾. Wyznaczając te wkłady, państwa członkowskie biorą pod uwagę, że unijne zużycie energii w 2030 r. nie może być większe niż 1 273 Mtoe energii pierwotnej lub 956 Mtoe energii końcowej. Państwa członkowskie zgłaszają Komisji te wkłady w ramach swoich zintegrowanych krajowych planów w zakresie energii i klimatu, o których mowa w art. 3 i 7–12 rozporządzenia (UE) 2018/1999, i zgodnie z tymi przepisami.

6. Komisja oceni główne cele w dziedzinie efektywności energetycznej Unii na 2030 r. określone w ust. 1 art. 1, tak aby do 2023 r. przekazać wniosek ustawodawczy służący podniesieniu tych celów w przypadku znacznego zmniejszenia kosztów wynikającego z rozwoju sytuacji gospodarczej lub rozwoju technologii, w razie konieczności, w celu spełnienia międzynarodowych zobowiązań Unii w zakresie obniżenia emisyjności.

▼B

ROZDZIAŁ II

EFEKTYWNOŚĆ WYKORZYSTANIA ENERGII

▼M4

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328, z 21.12.2018, s. 1).

Artykuł 5

Wzorcową rolę budynków instytucji publicznych

1. Nie naruszając art. 7 dyrektywy 2010/31/UE, każde państwo członkowskie zapewnia, aby od dnia 1 stycznia 2014 r. 3 % całkowitej powierzchni ogrzewanych lub chłodzonych budynków będących własnością jego instytucji rządowych oraz przez nie zajmowanych było poddawane co roku renowacji w celu spełnienia przynajmniej wymogów minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej, które ustaliło przy zastosowaniu art. 4 dyrektywy 2010/31/UE.

Współczynnik 3 % oblicza się w oparciu o całkowitą powierzchnię pomieszczeń w budynkach o całkowitej powierzchni użytkowej wynoszącej ponad 500 m² stanowiących własność instytucji rządowych zainteresowanego państwa członkowskiego oraz przez nie zajmowanych, które na dzień 1 stycznia każdego roku nie spełniają krajowych minimalnych wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej ustalonych w stosowaniu art. 4 dyrektywy 2010/31/UE. Ta wartość progowa od dnia 9 lipca 2015 r. zostaje obniżona do 250 m².

W przypadku gdy państwo członkowskie wymaga, by obowiązek renowacji każdego roku 3 % całkowitej powierzchni pomieszczeń rozciągał się na powierzchnię będącą własnością jednostek administracyjnych niższego niż centralny szczebel instytucji rządowych oraz przez nie zajmowanych, wskazane 3 % jest wyliczane w odniesieniu do całkowitej powierzchni pomieszczeń w budynkach o całkowitej powierzchni użytkowej wynoszącej ponad 500 m², a od dnia 9 lipca 2015 r. ponad 250 m², stanowiących własność instytucji rządowych oraz tych jednostek administracyjnych zainteresowanego państwa członkowskiego oraz przez nie zajmowanych, które 1 stycznia każdego roku nie spełniają krajowych wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej ustalonych w zastosowaniu art. 4 dyrektywy 2010/31/UE.

Podczas wdrażania środków kompleksowej renowacji budynków instytucji rządowych zgodnie z akapitem pierwszym państwa członkowskie mogą wybrać, czy uznawać budynki za całość, w tym przegrody zewnętrzne, wyposażenie, eksploatację i utrzymanie.

Państwa członkowskie wprowadzają wymóg, by budynki instytucji rządowych o najgorszej charakterystyce energetycznej były traktowane priorytetowo w odniesieniu do środków w zakresie efektywności energetycznej, jeżeli jest to opłacalne i technicznie wykonalne.

2. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o nieokreślaniu lub niestosowaniu wymogów, o których mowa w ust. 1, do następujących kategorii budynków:

- a) urzędowo chronionych jako część wyznaczonego środowiska lub z powodu ich szczególnych wartości architektonicznych lub historycznych, o ile zgodność z pewnymi minimalnymi wymogami dotyczącymi charakterystyki energetycznej zmieniłaby w sposób niedopuszczalny ich charakter lub wygląd;
- b) stanowiących własność sił zbrojnych lub instytucji rządowych oraz służących celom obrony narodowej, z wyłączeniem kwater jednoosobowych i budynków biurowych sił zbrojnych i innego personelu zatrudnionego przez organy krajowych sił zbrojnych;
- c) używanych jako miejsca kultu i do działalności religijnej.

3. Jeżeli państwo członkowskie dokonuje renowacji więcej niż 3 % całkowitej powierzchni budynków instytucji rządowych w danym roku, może zaliczyć nadwyżkę na poczet rocznego wskaźnika renowacji za dowolny rok z trzech poprzednich lub następnych lat.

▼B

4. Państwa członkowskie mogą zaliczyć w poczet ich rocznego wskaźnika renowacji budynków instytucji rządowych nowe budynki zajmowane przez nie i będące ich własnością w zamian za konkretne budynki instytucji rządowych rozebrane w dowolnym z dwóch poprzednich lat lub budynki sprzedane, zburzone lub wycofane z użycia w dowolnym z dwóch poprzednich lat z uwagi na intensywniejsze wykorzystanie innych budynków.

5. Do celów ust. 1 w terminie do dnia 31 grudnia 2013 r. państwa członkowskie tworzą i podadzą do wiadomości publicznej wykaz ogrzewanych lub chłodzonych budynków instytucji rządowych o całkowitej powierzchni użytkowej wynoszącej ponad 500 m², a od dnia 9 lipca 2015 r. – ponad 250 m², z wyłączeniem budynków zwolnionych na mocy ust. 2. Wykaz ten zawiera następujące dane:

- a) powierzchnię pomieszczeń w m²; oraz
- b) charakterystykę energetyczną każdego budynku lub właściwe dane dotyczące energii.

6. Bez uszczerbku dla art. 7 dyrektywy 2010/31/UE – państwa członkowskie mogą zdecydować o przyjęciu alternatywnego do ust. 1–5 niniejszego artykułu podejścia, polegającego na podjęciu innych opłacalnych środków, w tym gruntownych renowacji i środków wpływających na zmianę zachowań użytkowników, aby do roku 2020 osiągnąć wartość oszczędności energii w stosownych budynkach będących własnością instytucji rządowych oraz zajmowanych przez nie, która jest przynajmniej równa wymogowi ust. 1; corocznie składa się sprawozdania z takich środków.

Do celów realizacji tego alternatywnego podejścia państwa członkowskie mogą oszacować oszczędność energii, do której doprowadziłyby ust. 1–4, przy zastosowaniu odpowiednich standardowych wartości zużycia energii w referencyjnych budynkach instytucji rządowych przed renowacją i po niej oraz zgodnie z szacunkami powierzchni ich zasobów. Kategorie referencyjnych budynków instytucji rządowych są reprezentatywne dla zasobów takich budynków.

Państwa członkowskie, które wybrały podejście alternatywne, powiadamiają Komisję, do dnia 31 grudnia 2013 r., o alternatywnych środkach, które planują przedsięwziąć, określając sposób, w jaki zamierzają uzyskać równoważną poprawę charakterystyki energetycznej budynków stanowiących własność ich instytucji rządowych.

7. Państwa członkowskie zachęcają instytucje publiczne, w tym na szczeblu regionalnym i lokalnym, oraz podmioty z sektora mieszkalnictwa socjalnego podlegające prawu publicznemu – z należyтым uwzględnieniem ich odnośnych kompetencji i struktury administracyjnej – aby:

- a) przyjęły plan na rzecz efektywności energetycznej – odrębny lub stanowiący część większego planu w dziedzinie klimatu lub środowiska – zawierający szczegółowe cele i działania w zakresie oszczędności energii i jej efektywności, z myślą o naśladowaniu wzorcowej roli budynków instytucji rządowych, o której mowa w ust. 1, 5 i 6;
- b) wprowadziły system zarządzania energią, obejmujący audyty energetyczne, w ramach wdrażania ich planu;

▼B

- c) w stosownych przypadkach korzystały z przedsiębiorstw usług energetycznych i umów o poprawę efektywności energetycznej do finansowania renowacji i wdrażania planów utrzymania lub poprawy efektywności energetycznej w perspektywie długoterminowej.

*Artykuł 6***Dokonywanie zakupów przez instytucje publiczne**

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby instytucje rządowe nabywały jedynie produkty, usługi i budynki o bardzo dobrej charakterystyce energetycznej, o ile zapewniona jest przez to opłacalność, wykonalność ekonomiczna, większe zrównoważenie, przydatność techniczna, a także odpowiedni poziom konkurencji, o których mowa w załączniku III.

Obowiązek określony w akapicie pierwszym ma zastosowanie do umów kupna produktów, usług i budynków przez instytucje publiczne w zakresie, w jakim te umowy mają wartość równą lub większą niż poziomy ustalony w art. 7 dyrektywy 2004/18/WE.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, ma zastosowanie do zamówień sił zbrojnych tylko w zakresie, w jakim stosowanie go nie spowoduje konfliktu z charakterem i pierwotnym celem działalności sił zbrojnych. Obowiązek ten nie ma zastosowania do umów na dostawy wyposażenia wojskowego zdefiniowanego w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa ⁽¹⁾.

3. Państwa członkowskie zachęcają instytucje publiczne, w tym na szczeblu regionalnym i lokalnym, z należyтым uwzględnieniem ich odpowiednich kompetencji i struktury administracyjnej, aby naśladowały wzorcowe postępowanie ich instytucji rządowych polegające na nabywaniu jedynie produktów, usług i budynków o bardzo dobrych właściwościach w zakresie efektywności energetycznej. Państwa członkowskie zachęcają instytucje publiczne, by podczas przeprowadzania przetargów na zamówienia na usługi o istotnym znaczeniu z punktu widzenia zużycia energii oceniały możliwość podpisywania długoterminowych umów o poprawę efektywności energetycznej zapewniających długoterminową oszczędność energii.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, przy zakupie pakietu produktów objętych jako całość aktem delegowanym przyjętym na mocy dyrektywy 2010/30/UE państwa członkowskie mogą wymagać, by łączna efektywność energetyczna była uznawana za ważniejszą niż efektywność energetyczna poszczególnych produktów pakietu poprzez zakup pakietu produktów, który jest zgodny z kryteriami najwyższej klasy efektywności energetycznej.

⁽¹⁾ Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76.

▼ **M3***Artykuł 7***Obowiązek oszczędności energii**

1. Państwa członkowskie muszą osiągnąć łączne oszczędności końcowego zużycia energii równoważne co najmniej:

- a) nowym oszczędnościom w każdym roku od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. w wysokości 1,5 % rocznej wartości wolumenu sprzedaży energii odbiorcom końcowym, uśrednionej dla ostatnich trzech lat przed dniem 1 stycznia 2013 r. Wolumen sprzedaży energii zużytej w transporcie może być częściowo lub w pełni wyłączony z tego obliczenia;
- b) nowym oszczędnościom w każdym roku od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. w wysokości 0,8 % rocznego zużycia energii końcowej, uśrednionego dla ostatnich trzech lat przed dniem 1 stycznia 2019 r. W drodze odstępstwa od tego wymogu Cypr i Malta muszą osiągnąć nowe oszczędności w każdym roku od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. równoważne 0,24 % rocznego zużycia energii końcowej, uśrednionego dla ostatnich trzech lat przed dniem 1 stycznia 2019 r.

Państwa członkowskie mogą w obliczeniach uwzględnić oszczędności energii, które wynikają ze środków z dziedziny polityki, niezależnie od tego, czy zostały wprowadzone do dnia 31 grudnia 2020 r., czy po tej dacie, pod warunkiem że środki te skutkują nowymi działaniami indywidualnymi podjętymi po dniu 31 grudnia 2020 r.

Państwa członkowskie muszą nadal realizować nowe roczne oszczędności zgodnie z akapitem pierwszym lit. b) dla dziesięcioletnich okresów po 2030 r., chyba że z przeglądu Komisji do 2027 r., a następnie co 10 lat wynika, że nie jest to konieczne do realizacji długoterminowych unijnych celów w zakresie energii i klimatu na 2050 r.

Państwa członkowskie decydują, w jaki sposób rozłożyć obliczoną wielkość nowych oszczędności w każdym okresie, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. a) i b), pod warunkiem że na koniec każdego okresu objętego obowiązkiem osiągnięte zostają wymagane łączne oszczędności końcowego zużycia energii ogółem.

2. Pod warunkiem że państwa członkowskie spełnią co najmniej swój obowiązek w zakresie łącznych oszczędności końcowego zużycia energii, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b), mogą one obliczyć wymaganą wielkość oszczędności energii w jeden lub więcej z następujących sposobów:

- a) stosując roczny wskaźnik oszczędności w odniesieniu do sprzedaży energii odbiorcom końcowym lub w odniesieniu do zużycia energii końcowej, uśredniony dla ostatnich trzech lat przed dniem 1 stycznia 2019 r.;
- b) wyłączając z podstawy obliczeń, częściowo lub w całości, energię zużytą w transporcie;
- c) korzystając z którejkolwiek z opcji określonych w ust. 4.

3. W przypadku gdy państwa członkowskie korzystają z możliwości przewidzianych w ust. 2 lit. a), b) lub c), ustalają one:

- a) własny roczny wskaźnik oszczędności energii, który będzie stosowany przy obliczaniu ich łącznych oszczędności końcowego zużycia energii, zapewniający, aby ostateczna wielkość ich oszczędności energii netto nie była niższa od wielkości oszczędności wymaganej na mocy ust. 1 akapit pierwszy lit. b); oraz

▼ **M3**

- b) własną podstawę obliczeń, z której można wyłączyć, częściowo lub w całości, energię zużytą w transporcie.
4. Z zastrzeżeniem ust. 5 każde państwo członkowskie może:
- a) przeprowadzać obliczenia wymagane na mocy ust. 1 akapit pierwszy lit. a), stosując wartości 1 % w latach 2014 i 2015; 1,25 % w latach 2016 i 2017; oraz 1,5 % w latach 2018, 2019 i 2020;
- b) wyłączyć z obliczeń całość lub część wolumenu sprzedaży wykorzystanej energii w odniesieniu do okresu objętego obowiązkiem, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a), lub zużytej energii końcowej w odniesieniu do okresu objętego obowiązkiem, o którym mowa w lit. b) tego akapitu, w ramach działalności przemysłowej wymienionej w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE;
- c) pozwolić na odliczenie od wymaganej wielkości oszczędności energii oszczędności energii w sektorach przetwarzania, przesyłu i dystrybucji energii, w tym w efektywnej infrastrukturze ciepłowniczej i chłodniczej uzyskanych w wyniku wdrażania wymogów określonych w art. 14 ust. 4, art. 14 ust. 5 lit. b) oraz art. 15 ust. 1–6 i 9. Państwa członkowskie informują Komisję o środkach z dziedziny polityki, które zamierzają przyjąć na podstawie niniejszej litery na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. w ramach swoich zintegrowanych krajowych planów w zakresie energii i klimatu. Wpływ tych środków jest obliczany zgodnie z załącznikiem V i ujmowany w tych planach;
- d) zaliczać na poczet wymaganych wielkości oszczędności energii oszczędności energii wynikające z indywidualnych działań nowo wdrożonych od dnia 31 grudnia 2008 r., które nadal przynoszą skutki w 2020 r. w odniesieniu do okresu objętego obowiązkiem, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a), i po 2020 r. w odniesieniu do okresu objętego obowiązkiem, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b), oraz mogą być mierzone i weryfikowane;
- e) zaliczać na poczet wymaganych wielkości oszczędności energii oszczędności energii wynikające ze środków z dziedziny polityki – pod warunkiem że można wykazać, że środki te skutkują indywidualnymi działaniami podjętymi od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2020 r., które przynoszą oszczędności po dniu 31 grudnia 2020 r.;
- f) wyłączyć z obliczeń dotyczących wymaganych oszczędności energii 30 % weryfikowalnej ilości energii wytworzonej na własne potrzeby na budynkach lub w budynkach w wyniku środków z dziedziny polityki promujących nowe instalacje technologii energii odnawialnej;
- g) zaliczyć na poczet wymaganych oszczędności energii te oszczędności energii, które przekraczają oszczędności energii wymagane w okresie objętym obowiązkiem od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r., pod warunkiem że oszczędności te wynikają z indywidualnych działań podejmowanych w ramach środków z dziedziny polityki, o których mowa w art. 7a i 7b, zgłoszonych przez państwa członkowskie w ich krajowych planach działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii oraz w ich sprawozdaniach z postępów zgodnie z art. 24.

▼ M3

5. Państwa członkowskie stosują opcje wybrane zgodnie z ust. 4 i obliczają ich efekty oddzielnie dla okresów, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i b):

- a) do obliczania wielkości oszczędności energii wymaganych w okresie objętym obowiązkiem, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a), państwa członkowskie mogą korzystać z ust. 4 lit. a)–d). Wszystkie opcje wybrane na podstawie ust. 4 nie mogą razem przekraczać 25 % wielkości oszczędności energii, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a);
- b) do obliczania wielkości oszczędności energii wymaganych w okresie objętym obowiązkiem, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b), państwa członkowskie mogą korzystać z ust. 4 lit. b)–g), pod warunkiem że indywidualne działania, o których mowa w ust. 4 lit. d), nadal przynoszą weryfikowalne i wymierne skutki po dniu 31 grudnia 2020 r. Wszystkie opcje wybrane na podstawie ust. 4 nie mogą razem prowadzić do zmniejszenia o więcej niż 35 % wielkości oszczędności energii obliczonej zgodnie z ust. 2 i 3.

Niezależnie od tego, czy państwa członkowskie częściowo lub w całości wyłącza z ich podstawy obliczeń energię zużytą w transporcie lub skorzystają z którejkolwiek z opcji wymienionych w ust. 4, zapewniają, aby obliczona wielkość netto nowych oszczędności, którą należy osiągnąć w zużyciu energii końcowej w okresie objętym obowiązkiem od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2030 r., nie była niższa niż wielkość wynikająca z zastosowania rocznego wskaźnika oszczędności, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b).

6. Państwa członkowskie opisują w swoich zintegrowanych krajowych planach w zakresie energii i klimatu zgodnie z załącznikiem III do rozporządzenia (UE) 2018/1999 obliczanie wielkości oszczędności energii, którą należy osiągnąć w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2030 r., o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b) niniejszego artykułu, i, w stosownych przypadkach, wyjaśniają, w jaki sposób ustalone zostały roczny wskaźnik oszczędności i podstawa obliczeń oraz jakie opcje, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, zostały zastosowane i w jakim zakresie.

7. Oszczędności energii uzyskane po dniu 31 grudnia 2020 r. nie mogą być zaliczane na poczet oszczędności energii wymaganych w odniesieniu do okresu od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

8. W drodze odstępstwa od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie, które zezwalają stronom zobowiązanym na korzystanie z możliwości określonej w art. 7a ust. 6 lit. b), mogą, do celów ust. 1 akapit pierwszy lit. a) niniejszego artykułu, zaliczyć oszczędności energii uzyskane w którymkolwiek roku po 2010 r. i przed okresem objętym obowiązkiem, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a) niniejszego artykułu, tak jakby oszczędności energii zostały uzyskane po dniu 31 grudnia 2013 r. i przed dniem 1 stycznia 2021 r., pod warunkiem że zachodzą wszystkie poniższe okoliczności:

- a) system zobowiązujący do efektywności energetycznej obowiązywał w którymkolwiek momencie między dniem 31 grudnia 2009 r. a dniem 31 grudnia 2014 r. i został włączony do pierwszego krajowego planu działania państwa członkowskiego na rzecz racjonalizacji zużycia energii przekazanego na mocy art. 24 ust. 2;

▼ **M3**

- b) oszczędności powstały w ramach systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej;
- c) oszczędności są obliczane zgodnie z załącznikiem V;
- d) lata, za które zaliczono oszczędności jako uzyskane, zostały zgłoszone w krajowych planach działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zgodnie z art. 24 ust. 2.

9. Państwa członkowskie zapewniają, aby oszczędności wynikające ze środków z dziedziny polityki, o których mowa w art. 7a i 7b oraz w art. 20 ust. 6, obliczane były zgodnie z załącznikiem V.

10. Państwa członkowskie muszą osiągnąć wymaganą wielkość oszczędności wynikającą z ust. 1 niniejszego artykułu poprzez ustanowienie systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 7a, albo poprzez przyjęcie alternatywnych środków z dziedziny polityki, o których mowa w art. 7b. Państwa członkowskie mogą łączyć system zobowiązujący do efektywności energetycznej z alternatywnymi środkami z dziedziny polityki.

11. Opracowując środki z dziedziny polityki służące wypełnieniu swoich obowiązków w zakresie realizacji oszczędności energii, państwa członkowskie uwzględniają potrzebę zmniejszenia ubóstwa energetycznego, zgodnie z ustanowionymi przez nie kryteriami i przy uwzględnieniu ich dostępnych praktyk w tej dziedzinie poprzez wymaganie, w stosownym zakresie, pewnego udziału środków w zakresie efektywności energetycznej w ramach ich krajowych systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej, w ramach alternatywnych środków z dziedziny polityki lub programów lub środków finansowanych z krajowego funduszu efektywności energetycznej, który to udział ma być realizowany na zasadzie priorytetu wśród gospodarstw domowych w trudnej sytuacji, w tym gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym i, w stosownych przypadkach, mieszkania socjalne.

Informacje o rezultatach środków łagodzących ubóstwo energetyczne w kontekście niniejszej dyrektywy państwa członkowskie ujmują w zintegrowanych krajowych sprawozdaniach z postępów w zakresie energii i klimatu zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999.

12. Państwa członkowskie wykazują, że w przypadkach gdy ma miejsce nakładanie się oddziaływania różnych środków z dziedziny polityki lub indywidualnych działań, oszczędność energii nie jest zaliczana podwójnie.

*Artykuł 7a***Systemy zobowiązujące do efektywności energetycznej**

1. W przypadku gdy państwa członkowskie zdecydują się wypełnić swoje obowiązki w zakresie osiągnięcia wielkości oszczędności wymaganej na mocy art. 7 ust. 1 za pomocą systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej, zapewniają one, aby strony zobowiązane, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, prowadzące działalność na terytorium poszczególnych państw członkowskich spełniły – bez uszczerbku dla art. 7 ust. 4 i 5 – ich wymóg w zakresie łącznych oszczędności końcowego zużycia energii określony w art. 7 ust. 1.

W stosownych przypadkach państwa członkowskie mogą postanowić, aby strony zobowiązane dokonały całości lub części tych oszczędności jako wkład na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej zgodnie z art. 20 ust. 6.

▼ M3

2. Państwa członkowskie wyznaczają, na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, strony zobowiązane spośród dystrybutorów energii, przedsiębiorstw prowadzących detaliczną sprzedaż energii oraz przedsiębiorstw prowadzących dystrybucję i sprzedaż detaliczną paliw transportowych i działających na ich terytorium. Wielkość oszczędności energii, wymagana do wypełnienia obowiązku, jest osiągnięta przez strony zobowiązane spośród odbiorców końcowych, wyznaczone przez państwa członkowskie, niezależnie od obliczeń dokonanych na podstawie art. 7 ust. 1 lub jeżeli zdecydują tak państwa członkowskie, przez poświadczone oszczędności osiągnięte przez inne strony, jak określono w ust. 6 lit. a) niniejszego artykułu.

3. W przypadku wyznaczenia przedsiębiorstw prowadzących detaliczną sprzedaż energii jako stron zobowiązanych zgodnie z ust. 2 państwa członkowskie zapewniają, aby w realizacji swojego zobowiązania przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii nie stwarzały żadnych przeszkód utrudniających odbiorcom zmianę dostawcy.

4. Państwa członkowskie wyrażają wielkość oszczędności energii wymaganą od każdej strony zobowiązanej w kategoriach zużycia energii końcowej lub pierwotnej. Metodę wybraną w celu wyrażenia wymaganej wielkości oszczędności energii wykorzystuje się także w celu obliczania oszczędności zgłaszanych przez strony zobowiązane. Zastosowanie mają współczynniki konwersji określone w załączniku IV.

5. Państwa członkowskie ustanawiają systemy pomiaru, kontroli i weryfikacji, w ramach których udokumentowanej weryfikacji poddaje się przynajmniej statystycznie istotną i reprezentatywną próbę środków poprawy efektywności energetycznej wdrożonych przez strony zobowiązane. Pomiar, kontrole i weryfikacje są przeprowadzane w sposób niezależny od stron zobowiązanych.

6. W ramach systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej państwa członkowskie mogą:

- a) zezwolić stronom zobowiązany na zaliczanie na poczet ich obowiązku poświadczonej oszczędności energii osiągniętej przez dostawców usług energetycznych lub inne strony trzecie, w tym w przypadkach, gdy strony zobowiązane promują środki za pośrednictwem innych akredytowanych przez państwo podmiotów lub za pośrednictwem organów publicznych, które mogą obejmować formalne partnerstwa i mogą się łączyć z innymi źródłami finansowania. W przypadku gdy państwa członkowskie na to zezwalają, zapewniają one, aby poświadczenie oszczędności energii wydawane było w następstwie procesu zatwierdzenia, który jest wprowadzony w państwach członkowskich i jest jasno określony, przejrzysty i otwarty dla wszystkich podmiotów działających na rynku, a także jest ukierunkowany na minimalizację kosztów poświadczenia; lub
- b) zezwolić stronom zobowiązany na zaliczenie oszczędności osiągniętych w danym roku, tak jakby zostały one osiągnięte w dowolnym z czterech poprzednich lub trzech następnych lat, o ile nie wykracza to poza granicę okresów obowiązku określonych w art. 7 ust. 1.

Państwa członkowskie dokonują oceny i, w stosownych przypadkach, przyjmują środki na rzecz ograniczenia wpływu kosztów bezpośrednich i pośrednich związanych z systemami zobowiązującymi do efektywności energetycznej na konkurencyjność energochłonnych sektorów przemysłu podlegających konkurencji międzynarodowej.

▼M3

7. Raz do roku państwa członkowskie upubliczniają informacje na temat oszczędności energii osiągniętych przez każdą stronę zobowiązaną lub każdą podkategorię stron zobowiązanych, a także na temat łącznej wielkości osiągniętej w ramach tego systemu.

*Artykuł 7b***Alternatywne środki z zakresu polityki**

1. W przypadku gdy państwa członkowskie postanawiają wypełnić swoje obowiązki w zakresie realizacji oszczędności wymaganych na podstawie art. 7 ust. 1 za pomocą alternatywnych środków z dziedziny polityki, zapewniają one, bez uszczerbku dla art. 7 ust. 4 i 5, osiągnięcie oszczędności energii wymaganych na podstawie art. 7 ust. 1 u odbiorców końcowych.

2. W przypadku wszystkich środków innych niż środki podatkowe państwa członkowskie ustanawiają systemy pomiaru, kontroli i weryfikacji, w ramach których udokumentowanej weryfikacji poddaje się przynajmniej statystycznie istotną i reprezentatywną próbę środków poprawy efektywności energetycznej wdrożonych przez strony uczestniczące lub uprawnione. Przedmiotowe pomiary, kontrole i weryfikacje są przeprowadzane w sposób niezależny od stron uczestniczących lub uprawnionych.

▼B*Artykuł 8***Audyty energetyczne i systemy zarządzania energią**

1. Państwa członkowskie stwarzają warunki umożliwiające wszystkim końcowym odbiorcom energii dostęp do audytów energetycznych wysokiej jakości, które są odpłatne oraz:

- a) przeprowadzane w sposób niezależny przez ekspertów wykwalifikowanych lub akredytowanych zgodnie z kryteriami kwalifikacji; lub
- b) realizowane i nadzorowane przez niezależne organy na podstawie przepisów krajowych.

Audyty energetyczne, o których mowa w akapicie pierwszym, mogą być przeprowadzane przez ekspertów wewnętrznych lub audytorów energetycznych, pod warunkiem że dane państwo członkowskie wprowadziło system zapewniania i sprawdzania jakości audytów, w tym dokonuje, w stosownych przypadkach, corocznego losowego wyboru statystycznie istotnego odsetka wszystkich audytów energetycznych, które przeprowadzili ci eksperci lub audytorzy.

Aby zagwarantować wysoką jakość audytów energetycznych i systemów zarządzania energią, państwa członkowskie ustalają przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria minimalne dotyczące audytów energetycznych, opierając się na załączniku VI.

Audyty energetyczne nie mogą zawierać klauzul, które zakazują przekazywania wyników audytów wykwalifikowanemu/akredytowanemu dostawcy usług energetycznych, pod warunkiem że odbiorca nie wyraża sprzeciwu.

2. Państwa członkowskie opracowują programy zachęt dla MŚP do poddawania się audytom energetycznym, a następnie do wdrażania zaleceń sporządzonych w trakcie tych audytów.

▼B

Kierując się przejrzystymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami i nie naruszając przepisów UE o pomocy państwa, państwa członkowskie mogą ustanowić systemy wsparcia dla MŚP, także wtedy, gdy zawarły dobrowolne porozumienia o pokryciu kosztów audytu energetycznego i wdrożenia realizacji wysoko opłacalnych zaleceń wynikających z audytów energetycznych, jeżeli zastosowano zaproponowane środki.

Państwa członkowskie zwracają uwagę MŚP, m.in. korzystając z pośrednictwa odpowiednich organizacji przedstawicielskich, na konkretne przykłady pokazujące, w jaki sposób systemy zarządzania energią mogą im pomóc prowadzić działalność. Komisja udziela pomocy państwom członkowskim poprzez wspieranie wymiany sprawdzonych rozwiązań w tej dziedzinie.

3. Państwa członkowskie opracowują także programy mające na celu informowanie – przy pomocy odpowiednich instytucji doradczych – gospodarstw domowych o korzyściach wynikających z takich audytów.

Aby ułatwić zapewnienie wystarczającej liczby ekspertów, państwa członkowskie zachęcają do realizacji programów szkoleniowych, w ramach których uzyskuje się kwalifikacje audytora energetycznego.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa niebędące MŚP zostały poddane audytowi energetycznemu przeprowadzonemu w niezależny i opłacalny sposób przez wykwalifikowanych lub akredytowanych ekspertów lub zrealizowane i nadzorowane przez niezależne organy na podstawie przepisów krajowych, do dnia 5 grudnia 2015 r. oraz co najmniej co cztery lata od daty poprzedniego audytu energetycznego.

5. Audyty energetyczne uważa się za spełniające wymogi określone w ust. 4, gdy przeprowadzane są one w niezależny sposób na podstawie kryteriów minimalnych opartych na załączniku VI i realizowane na podstawie dobrowolnych porozumień między organizacjami zainteresowanych stron a wyznaczonym podmiotem, poddane nadzorowi danego państwa członkowskiego lub innych podmiotów, którym właściwe organy przekazały odnośne obowiązki, lub Komisji.

Dostęp uczestników rynku oferujących usługi energetyczne jest oparty na przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach.

6. Przedsiębiorstwa niebędące MŚP i realizujące system zarządzania energią lub środowiskiem certyfikowany przez niezależny podmiot zgodnie z właściwymi normami europejskimi lub międzynarodowymi są zwolnione z wymogów ust. 4, pod warunkiem że państwa członkowskie zapewnią, by dany system zarządzania obejmował audyt energetyczny na podstawie kryteriów minimalnych opartych na załączniku VI.

7. Audyty energetyczne mogą być samodzielne lub stanowić część szerzej zakrojonego audytu środowiskowego. Państwa członkowskie mogą wprowadzić wymóg, by częścią audytu energetycznego była ocena technicznej i ekonomicznej wykonalności przyłączenia do istniejącej lub planowanej sieci ciepłowniczej lub chłodniczej.

Nie naruszając przepisów unijnych dotyczących pomocy państwa, państwa członkowskie mogą ustanowić systemy zachęt i wsparcia do celów wdrożenia zaleceń wynikających z audytów energetycznych i podobnych środków.

▼ B*Artykuł 9***▼ M3****Opomiarowanie gazu i energii elektrycznej**

1. Państwa członkowskie zapewniają, by w zakresie, w jakim jest to technicznie wykonalne, uzasadnione finansowo i proporcjonalne do potencjalnych oszczędności energii, odbiorcy końcowi energii elektrycznej i gazu ziemnego mieli możliwość nabycia po konkurencyjnych cenach indywidualnych liczników, które dokładnie oddają rzeczywiste zużycie energii przez odbiorcę końcowego i podają informacje o rzeczywistym czasie korzystania z energii.

▼ B

Taka możliwość nabycia liczników indywidualnych po konkurencyjnych cenach jest zapewniana w przypadku:

- a) wymiany liczników, chyba że jest to technicznie niewykonalne lub nieopłacalne w stosunku do szacowanych potencjalnych oszczędności w perspektywie długoterminowej;
- b) podłączania nowych liczników w nowych budynkach lub przy wykonaniu ważniejszych renowacji budynków, zgodnie z dyrektywą 2010/31/UE.

2. W przypadku gdy państwa członkowskie wprowadzają inteligentne systemy pomiarowe i rozpowszechniają inteligentne liczniki gazu ziemnego lub energii elektrycznej zgodnie z dyrektywami 2009/72/WE i 2009/73/WE oraz w zakresie, w jakim tego dokonują:

- a) zapewniają, by systemy pomiarowe dawały odbiorcom końcowym informacje na temat rzeczywistego czasu użytkowania i by przy ustalaniu minimalnych parametrów funkcjonalnych liczników i obowiązków nakładanych na uczestników rynku w pełni wzięto pod uwagę cele efektywności energetycznej i korzyści dla odbiorców końcowych;
- b) zapewniają bezpieczeństwo inteligentnych liczników i przekazywania danych, a także prywatność odbiorców końcowych zgodnie ze stosownymi przepisami unijnymi o ochronie danych i prywatności;
- c) w przypadku dostarczania energii elektrycznej i na wniosek odbiorcy końcowego wymagają od operatorów liczników, aby zapewnił, aby licznik lub liczniki były w stanie dokonywać rozliczeń ilości energii elektrycznej wysyłanej do sieci z obiektów odbiorcy końcowego;
- d) zapewniają, by – jeżeli odbiorcy końcowi zwrócą się z takim wnioskiem – dane pomiarowe dotyczące wprowadzanej i zbywanej przez nich energii elektrycznej były udostępniane im lub stronie trzeciej działającej w imieniu odbiorcy końcowego w łatwo zrozumiałym formacie umożliwiającym porównywanie podobnych transakcji;
- e) wprowadzają wymóg przekazywania odbiorcom stosownych porad i informacji w momencie montażu inteligentnych liczników; porady i informacje dotyczą w szczególności pełnych możliwości liczników, jeżeli chodzi o zarządzanie odczytem liczników oraz monitorowanie zużycia energii.

▼ M3

▼ **M3***Artykuł 9a***Opomiarowanie ogrzewania, chłodzenia i ciepłej wody użytkowej**

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby końcowi odbiorcy systemu ciepłowniczego, systemu chłodniczego i ciepłej wody użytkowej mieli możliwość nabycia po konkurencyjnych cenach liczników, które dokładnie oddają rzeczywiste zużycie energii przez odbiorcę końcowego.
2. W przypadku gdy energia cieplna, chłodnicza lub ciepła woda użytkowa są dostarczane do budynku z centralnego źródła obsługującego większą liczbę budynków lub z systemu ciepłowniczego lub chłodniczego, licznik musi być zamontowany na wymienniku ciepła lub na granicy dostawy.

*Artykuł 9b***Opomiarowanie podlicznikami i podział kosztów ogrzewania, chłodzenia i ciepłej wody użytkowej**

1. W budynkach wielomieszkaniowych i wielofunkcyjnych z własnym źródłem centralnego ogrzewania lub centralnego chłodzenia lub zaopatrywanych z systemów ciepłowniczych lub chłodniczych instaluje się indywidualne liczniki do pomiaru zużycia energii cieplnej lub chłodniczej lub ciepłej wody użytkowej dla każdego modułu budynku, jeżeli jest to technicznie wykonalne i efektywne kosztowo, tzn. proporcjonalne do potencjalnych oszczędności energii.

W przypadku gdy zastosowanie indywidualnych liczników nie jest technicznie wykonalne lub nie jest opłacalne do pomiarów zużycia energii cieplnej w każdym module budynku, w celu pomiaru zużycia ciepła na każdym grzejniku stosowane są indywidualne podzielniki kosztów ciepła, chyba że dane państwo członkowskie wykaże, że montaż takich podzielników kosztów ciepła nie byłby opłacalny. W takich przypadkach można rozważyć alternatywne opłacalne metody pomiaru zużycia energii cieplnej. Każde państwo członkowskie jasno określa i publikuje kryteria ogólne, metody lub procedury określania braku wykonalności technicznej i braku opłacalności.

2. W nowych budynkach wielomieszkaniowych i w częściach mieszkalnych nowych budynków wielofunkcyjnych wyposażonych w centralne źródło ogrzewania dla ciepłej wody użytkowej lub zaopatrywanych z systemu ciepłowniczego, niezależnie od ust. 1 akapit pierwszy instaluje się indywidualne liczniki dla ciepłej wody użytkowej.

3. W przypadku gdy budynki wielomieszkaniowe lub wielofunkcyjne zaopatrywane są z systemu ciepłowniczego lub chłodniczego lub gdy budynki takie przeważająco posiadają obsługujące je własne wspólne systemy ogrzewania lub chłodzenia, państwa członkowskie zapewniają wprowadzenie przejrzystych, publicznie dostępnych przepisów krajowych dotyczących podziału kosztów zużycia energii cieplnej, chłodniczej i ciepłej wody użytkowej w takich budynkach, aby zapewnić przejrzystość i dokładność rozliczania indywidualnego zużycia. W stosownych przypadkach przepisy takie obejmują wytyczne w sprawie sposobu podziału kosztów:

- a) energii do celów wytwarzania ciepłej wody użytkowej;

▼ M3

- b) energii cieplnej emitowanej przez instalację ogrzewczą w budynku oraz do celów ogrzewania powierzchni wspólnych, jeżeli klatki schodowe i korytarze są wyposażone w grzejniki;
- c) energii do celów ogrzewania lub chłodzenia mieszkań.

*Artykuł 9c***Wymóg zdalnego odczytywania**

1. Do celów art. 9a i 9b liczniki i podzielniki kosztów ogrzewania zamontowane po dniu 25 października 2020 r. muszą być urządzeniami umożliwiającymi zdalny odczyt. Warunki wykonalności technicznej i opłacalności określone w art. 9b ust. 1 nadal mają zastosowanie.
2. Liczniki i podzielniki kosztów ciepła, które nie posiadają funkcji zdalnego odczytu, ale zostały już zamontowane, zostają wyposażone w taką funkcję lub zostają zastąpione urządzeniami posiadającymi taką funkcję do dnia 1 stycznia 2027 r., chyba że dane państwo członkowskie wykaże, że nie jest to opłacalne.

▼ B*Artykuł 10***▼ M3****Informacje o rozliczeniach gazu i energii elektrycznej**

1. W przypadku gdy odbiorcy końcowi nie mają inteligentnych liczników, o których mowa w dyrektywach 2009/72/WE i 2009/73/WE, państwa członkowskie zapewniają, do dnia 31 grudnia 2014 r., aby informacje o rozliczeniach były wiarygodne, dokładne oraz oparte na rzeczywistym zużyciu, zgodnie z załącznikiem VII pkt 1.1, w odniesieniu do energii elektrycznej i gazu, w przypadku gdy jest to technicznie możliwe i ekonomicznie uzasadnione.

▼ B

Obowiązek ten można wypełnić przez wprowadzenie systemu dokonywania odczytów przez samych odbiorców końcowych i przekazywania odczytów licznika dostawcy energii. Jedynie w przypadku gdy odbiorca końcowy nie poda odczytu licznika za dany okres rozliczeniowy, rozliczanie jest oparte na zużyciu szacunkowym lub na stawce ryczałtowej.

2. Liczniki zamontowane zgodnie z dyrektywami 2009/72/WE i 2009/73/WE podają dokładne informacje o rozliczeniach oparte na rzeczywistym zużyciu. Państwa członkowskie zapewniają, aby odbiorcy końcowi mieli możliwość łatwego dostępu do uzupełniających informacji dotyczących zużycia w przeszłości pozwalających na szczegółową samokontrolę.

Informacje uzupełniające dotyczące zużycia w przeszłości obejmują:

- a) dane sumaryczne za co najmniej trzy poprzedzające lata lub za okres od rozpoczęcia umowy na dostawę, jeżeli jest on krótszy. Dane te muszą odpowiadać okresom, za które podawano informacje dotyczące poszczególnych rozliczeń; oraz

▼B

b) szczegółowe dane według czasu użytkowania dla dowolnego dnia, tygodnia, miesiąca i roku. Dane te są udostępniane odbiorcy końcowemu przez internet lub interfejs licznika za co najmniej poprzednie 24 miesiące lub okres od rozpoczęcia umowy na dostawę, jeżeli jest on krótszy.

3. Niezależnie od tego, czy inteligentne liczniki zostały zamontowane, państwa członkowskie:

a) wprowadzają wymóg, aby – w zakresie, w jakim dostępne są informacje na temat rozliczeń za energię i zużycia przez odbiorców końcowych w przeszłości – na życzenie odbiorcy końcowego były one udostępniane dostawcy usług energetycznych wskazanemu przez odbiorcę końcowego;

b) zapewniają, aby odbiorcom końcowym zaoferowano opcję elektronicznej formy informacji o rozliczeniach i rachunków oraz aby odbiorcy końcowi otrzymywali, na żądanie, jasne i zrozumiałe wyjaśnienie, w jaki sposób wyliczono ich rachunek, szczególnie w przypadkach, gdy rachunki nie są oparte na rzeczywistym zużyciu;

c) zapewniają, aby odbiorcom końcowym wraz z rachunkiem udostępniane były odpowiednie informacje pozwalające na całościowe zapoznanie się z bieżącymi kosztami energii, zgodnie z załącznikiem VII;

d) mogą postanowić, że na życzenie odbiorcy końcowego informacje zawarte w tych rachunkach nie stanowią wezwania do zapłaty. W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają, by dostawcy źródeł energii oferowali elastyczne formy dokonywania płatności;

e) wprowadzają wymóg, zgodnie z którym informacje i szacunki dotyczące kosztów energii mają być przekazywane odbiorcom na ich wniosek, terminowo i w łatwo zrozumiałym formacie, umożliwiającym odbiorcom porównanie podobnych transakcji.

▼M3*Artykuł 10a***Rozliczenia i informacje o zużyciu w zakresie ogrzewania, chłodzenia i ciepłej wody użytkowej**

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku zainstalowania liczników lub podzielników kosztów ciepła informacje o rozliczeniach i zużyciu były wiarygodne, dokładne oraz oparte na rzeczywistym zużyciu lub odczytach podzielników kosztów ciepła, zgodnie z załącznikiem VIIa pkt 1 i 2 dla wszystkich użytkowników końcowych, mianowicie dla osób fizycznych lub prawnych nabywających energię ciepłą, energię chłodniczą lub ciepłą wodę użytkową dla ich własnego użytku końcowego, lub osób fizycznych lub prawnych zajmujących indywidualny budynek lub moduł w budynku wielomieszkaniowym lub wielofunkcyjnym zaopatrywany w energię ciepłą, energię chłodniczą lub ciepłą wodę użytkową z centralnego źródła, które nie mają bezpośredniej lub indywidualnej umowy z dostawcą energii.

Obowiązek ten może, jeżeli tak przewiduje się w państwie członkowskim oraz z wyjątkiem przypadku zużycia opomiarowanego podlicznikami w oparciu o podzielniki kosztów ciepła zgodnie z art. 9b, być spełniony przez wprowadzenie systemu regularnego dokonywania odczytów przez samych odbiorców końcowych lub użytkowników końcowych i przekazywania przez nich odczytów licznika. Jedynie w przypadkach gdy odbiorca końcowy lub użytkownik końcowy nie poda odczytu licznika za dany okres rozliczeniowy, rozliczanie jest oparte na zużyciu szacunkowym lub na stawce ryczałtowej.

▼ **M3**

2. Państwa członkowskie:

- a) wprowadzają wymóg, aby – w przypadku gdy dostępne są informacje na temat rozliczeń za energię i zużycia w przeszłości lub odczyty podzielników kosztów ciepła u użytkowników końcowych – były one na życzenie użytkownika końcowego udostępniane dostawcy usług energetycznych wskazanemu przez użytkownika końcowego;
- b) zapewniają, aby odbiorcom końcowym zaoferowano opcję elektronicznej formy informacji o rozliczeniach i rachunków;
- c) zapewniają udzielanie jasnych i zrozumiałych informacji wraz z rachunkiem wszystkim użytkownikom końcowym zgodnie z załącznikiem VIIa pkt 3; oraz
- d) wspierają cyberbezpieczeństwo i zapewniają ochronę prywatności i danych użytkowników końcowych zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami unijnymi.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że na życzenie odbiorcy końcowego przekazywanie informacji o rozliczeniach nie jest uznawane za wezwanie do zapłaty. W takich przypadkach państwo członkowskie zapewnia, by oferowane były elastyczne formy dokonywania płatności.

3. Państwa członkowskie decydują, kto ma być odpowiedzialny za dostarczanie informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, użytkownikom końcowym, którzy nie mają bezpośredniej ani indywidualnej umowy z dostawcą energii.

Artykuł 11

Koszt dostępu do informacji o opomiarowaniu i rozliczeniach energii elektrycznej i gazu

Państwo członkowskie zapewnia, aby odbiorcy końcowi otrzymywali wszystkie rachunki i informacje o rozliczeniach za zużycie energii nieodpłatnie oraz aby odbiorcy końcowi mieli odpowiedni i bezpłatny dostęp do danych dotyczących swojego zużycia.

Artykuł 11a

Koszt dostępu do informacji o opomiarowaniu oraz rozliczeniach i zużyciu w zakresie ogrzewania, chłodzenia i ciepłej wody użytkowej

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby użytkownicy końcowi otrzymywali wszystkie rachunki i informacje o rozliczeniach za zużycie energii nieodpłatnie oraz aby użytkownicy końcowi mieli odpowiedni i bezpłatny dostęp do swoich danych dotyczących zużycia.

2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu, podział kosztów informacji o rozliczeniach indywidualnego zużycia energii cieplnej, chłodniczej i ciepłej wody użytkowej dostarczanej w budynkach wielomieszkaniowych i wielofunkcyjnych zgodnie z art. 9b dokonywany jest na zasadach niekomercyjnych. Kosztami zlecenia tego zadania stronie trzeciej, takiej jak dostawca usług lub lokalny dostawca energii, obejmującego opomiarowanie, przydział i rozliczanie rzeczywistego indywidualnego zużycia w takich budynkach, można obciążyć użytkowników końcowych w zakresie, w jakim wysokość tych kosztów jest uzasadniona.

▼M3

3. W celu zapewnienia uzasadnionych kosztów usług związanych z opomiarowaniem podlicznikami, o których mowa w ust. 2, państwa członkowskie mogą stymulować konkurencję w sektorze tych usług poprzez przyjmowanie odpowiednich środków, takich jak zalecanie lub w inny sposób promowanie stosowania procedur przetargowych lub korzystania z interoperacyjnych urządzeń i systemów ułatwiających przełączanie pomiędzy usługodawcami.

▼B*Artykuł 12***Program informowania i wzmacniania pozycji odbiorców**

1. Państwa członkowskie podejmują stosowne działania promujące i umożliwiające efektywne wykorzystanie energii przez małych odbiorców energii, w tym gospodarstwa domowe. Działania te mogą być częścią strategii krajowej.

2. Do celów ust. 1 działania te obejmują co najmniej jeden z elementów wymienionych w lit. a) lub b):

a) instrumenty i strategie promujące zmianę zachowań, w tym ewentualnie:

(i) zachęty podatkowe;

(ii) dostęp do finansowania, grantów lub dotacji;

(iii) dostarczanie informacji;

(iv) wzorcowe projekty;

(v) działania w miejscu pracy;

b) sposoby i warunki udziału odbiorców i organizacji konsumentów podczas ewentualnego rozpowszechniania inteligentnych liczników poprzez powiadamianie o:

(i) opłacalnych i łatwych do osiągnięcia zmianach w wykorzystaniu energii;

(ii) informacjach o środkach w zakresie efektywności energetycznej.

*Artykuł 13***Sankcje**

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji nakładanych w przypadku nieprzestrzegania przepisów krajowych przyjętych na podstawie art. 7–11 oraz art. 18 ust. 3, a także podejmują środki niezbędne do zapewnienia ich wykonania. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. W terminie do dnia 5 czerwca 2014 r. państwa członkowskie powiadamiają o tych przepisach Komisję, a także bezzwłocznie powiadamiają Komisję o wszystkich późniejszych zmianach, które tych przepisów dotyczą.

ROZDZIAŁ III

EFEKTYWNOŚĆ ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ

*Artykuł 14***Promowanie efektywności ogrzewania i chłodzenia**

1. Do dnia 31 grudnia 2015 r. państwa członkowskie dokonają kompleksowej oceny potencjału zastosowania wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych, zawierającej informacje określone w załączniku VIII, i powiadamiają o niej Komisję. Jeśli przeprowadziły już równoważną ocenę, powiadamiają o niej Komisję.

W kompleksowej ocenie w pełni uwzględnia się analizę krajowego potencjału w zakresie wysokosprawnej kogeneracji, przeprowadzaną na mocy dyrektywy 2004/8/WE.

Na żądanie Komisji ocenę aktualizuje się co pięć lat oraz powiadamia o niej Komisję. Komisja zgłasza takie żądanie co najmniej rok przed terminem.

2. Państwa członkowskie przyjmują polityki stwarzające warunki odpowiedniego uwzględniania na szczeblu lokalnym i regionalnym potencjału stosowania efektywnego ogrzewania i chłodzenia, w szczególności z wykorzystaniem wysokosprawnej kogeneracji. Uwzględnia się możliwości rozwoju lokalnych i regionalnych rynków energii cieplnej.

3. Na użytek oceny, o której mowa w ust. 1, państwa członkowskie przeprowadzają analizę kosztów i korzyści, której zakres obejmuje ich terytorium i która uwzględnia warunki klimatyczne, wykonalność ekonomiczną i poprawność techniczną, zgodnie z załącznikiem IX część 1. Analiza kosztów i korzyści umożliwia łatwiejsze określenie najbardziej efektywnych pod względem zasobów i najbardziej opłacalnych rozwiązań, umożliwiających spełnienie wymogów w zakresie ogrzewania i chłodzenia. Ta analiza kosztów i korzyści może być częścią oceny wpływu na środowisko, przewidzianej w dyrektywie 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko ⁽¹⁾.

4. W przypadku gdy w wyniku przeprowadzenia oceny, o której mowa w ust. 1, oraz analizy, o której mowa w ust. 3, wskazany zostaje potencjał stosowania wysokosprawnej kogeneracji lub efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych, których korzyści przewyższają koszty, państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania na rzecz rozbudowy sprawnej infrastruktury ciepłowniczej i chłodniczej lub ich dostosowania do rozwoju wysokosprawnej kogeneracji oraz wykorzystywania ogrzewania i chłodzenia z ciepła odpadowego oraz energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z ust. 1, 5 i 7.

W przypadku gdy w wyniku przeprowadzenia oceny, o której mowa w ust. 1, i analizy, o której mowa w ust. 3, nie zostanie wskazany potencjał, którego korzyści przewyższają koszty, w tym koszty administracyjne przeprowadzenia analizy kosztów i korzyści przewidzianej w ust. 5, dane państwo członkowskie może zwolnić instalacje z wymogów określonych w tym ustępie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30.

▼B

5. Państwa członkowskie zapewniają, by analiza kosztów i korzyści zgodna z załącznikiem IX część 2 została przeprowadzona w przypadku, gdy po dniu 5 czerwiec 2014 r.:

- a) planuje się nową ciepłą instalację elektroenergetyczną, której całkowita znamionowa moc cieplna dostarczona w paliwie przekracza 20 MW; analiza służy ocenie kosztów i korzyści zrealizowania tej instalacji jako wysokosprawnej instalacji kogeneracyjnej;
- b) istniejąca ciepła instalacja elektroenergetyczna, której całkowita znamionowa moc cieplna dostarczona w paliwie przekracza 20 MW, jest poddawana znacznej modernizacji; analiza służy ocenie kosztów i korzyści przekształcenia tej instalacji w wysokosprawną instalację kogeneracyjną;
- c) planuje się budowę lub znaczną modernizację instalacji przemysłowej, której całkowita znamionowa moc cieplna dostarczona w paliwie przekracza 20 MW i która generuje ciepło odpadowe na użytecznym poziomie temperatury; analiza służy ocenie kosztów i korzyści wykorzystywania ciepła odpadowego w celu zaspokojenia ekonomicznie uzasadnionego zapotrzebowania, w tym poprzez kogenerację, oraz przyłączenia tej instalacji do sieci ciepłowniczej i chłodniczej;
- d) planuje się nową sieć ciepłowniczą i chłodniczą lub w istniejącej sieci planuje się nową instalację wytwarzającą energię o całkowitej znamionowej mocy cieplnej dostarczonej w paliwie przekraczającej 20 MW lub planuje się znaczną modernizację istniejącej instalacji w celu oceny kosztów i korzyści wykorzystania ciepła odpadowego z pobliskich instalacji przemysłowych.

Montaż urządzeń do wychwytywania dwutlenku węgla z instalacji energetycznego spalania w celu składowania geologicznego zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE nie jest uznawany za modernizację do celów lit. b), c) i d) niniejszego ustępu.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić wymóg, zgodnie z którym analiza kosztów i korzyści, o której mowa w lit. c) i d), ma być przeprowadzana we współpracy z przedsiębiorstwami odpowiedzialnymi za eksploatację sieci ciepłowniczych i chłodniczych.

6. Państwa członkowskie mogą zwolnić z wymogów ust. 5:

- a) instalacje wytwarzające energię elektryczną w okresach szczytowego obciążenia i instalacje rezerwowe, które mają zgodnie z planami pracować przez mniej niż 1 500 godzin roboczych w roku jako średnia krocząca w ciągu pięciu lat, na podstawie procedury weryfikacji określonej przez państwa członkowskie, zapewniającej spełnienie tego kryterium zwolnienia;
- b) instalacje energetyki jądrowej;
- c) instalacje, które muszą być lokalizowane w pobliżu miejsca składowania geologicznego zatwierdzonego na mocy dyrektywy 2009/31/WE.

Państwa członkowskie mogą również ustanowić wartości progowe, wyrażone jako ilość dostępnego użytecznego ciepła odpadowego, zapotrzebowanie na ciepło lub odległości instalacji przesyłowych od sieci ciepłowniczych w celu wyłączenia poszczególnych instalacji z zastosowania ust. 5 lit. c) i d).

Do dnia 31 grudnia 2013 r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o zwolnieniach, przyjętych na mocy niniejszego ustępu, a następnie o wszelkich zmianach dotyczących tych zwolnień.

▼B

7. Państwa członkowskie przyjmują kryteria udzielania zezwoleń, o których mowa w art. 7 dyrektywy 2009/72/WE, lub równoważne kryteria udzielania pozwoleń w celu:

- a) uwzględniania wyniku kompleksowej oceny, o której mowa w ust. 1;
- b) zapewnienia, by wymogi ust. 5 zostały spełnione; oraz
- c) uwzględniania wyniku analizy kosztów i korzyści, o której mowa w ust. 5.

8. Państwa członkowskie mogą zwolnić poszczególne instalacje z wymogu – zgodnie z kryteriami udzielania zezwoleń i pozwoleń, o których mowa w ust. 7 – wdrażania opcji, których korzyści przewyższają koszty, jeżeli wystąpią nadrzędne przyczyny prawne, związane z własnością lub finansami. W tych przypadkach dane państwo członkowskie przekazuje Komisji powiadomienie o swojej decyzji wraz z uzasadnieniem w terminie trzech miesięcy od daty podjęcia decyzji.

9. Ust. 5, 6, 7 i 8 niniejszego artykułu mają zastosowanie do instalacji objętych dyrektywą 2010/75/UE bez uszczerbku dla wymogów tej dyrektywy.

10. Na podstawie zharmonizowanych wartości referencyjnych efektywności, o których mowa w załączniku II lit. f), państwa członkowskie zapewniają, aby można było zagwarantować pochodzenie energii elektrycznej wytworzonej w procesie wysokosprawnej kogeneracji zgodnie z obiektywnymi, przejrzystymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami określonymi przez każde państwo członkowskie. Państwa członkowskie zapewniają, aby wspomniana gwarancja pochodzenia spełniała wymogi i zawierała co najmniej informacje określone w załączniku X. Państwa członkowskie uznają wzajemnie swoje gwarancje pochodzenia, wyłącznie jako dowód na potwierdzenie informacji, o których mowa w niniejszym ustępie. Wszelka odmowa uznania gwarancji pochodzenia za taki dowód, w szczególności z przyczyn związanych z zapobieganiem nadużyciom finansowym, musi się opierać na obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wspomnianej odmowie i przedstawiają jej uzasadnienie. W przypadku odmowy uznania gwarancji pochodzenia Komisja może przyjąć decyzję zmuszającą stronę odmawiającą do uznania gwarancji, szczególnie w odniesieniu do stosowania obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriów, na podstawie których takie uznanie następuje.

Komisja jest uprawniona do dokonania do dnia 31 grudnia 2014 r., w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 23 niniejszej dyrektywy, przeglądu zharmonizowanych wartości referencyjnych efektywności określonych w decyzji wykonawczej Komisji 2011/877/UE ⁽¹⁾ przyjętej na podstawie dyrektywy 2004/8/WE.

11. Państwa członkowskie zapewniają, aby wszelkie dostępne wsparcie dla kogeneracji było uzależnione od tego, czy energia elektryczna wytwarzana i pochodząca z wysokosprawnej kogeneracji oraz ciepło odpadowe są efektywnie wykorzystywane w celu osiągnięcia oszczędności energii pierwotnej. Wsparcie ze środków publicznych dla kogeneracji oraz dla wytwarzania w ramach systemów ciepłowniczych i dla sieci ciepłowniczych podlega w stosownych przypadkach zasadom dotyczącym pomocy państwa.

⁽¹⁾ Dz.U. L 343 z 23.12.2011, s. 91.

▼B*Artykuł 15***Przetwarzanie, przesył i rozdział energii**

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby krajowe organy regulacyjne sektora energetycznego należycie uwzględniały efektywność energetyczną, wykonując zadania regulacyjne określone w dyrektywach 2009/72/WE i 2009/73/WE w odniesieniu do swoich decyzji dotyczących eksploatacji infrastruktury gazowej i elektroenergetycznej.

Państwa członkowskie zapewniają w szczególności, aby krajowe organy regulacyjne sektora energetycznego poprzez opracowanie taryf sieciowych i regulacji dotyczących sieci, w ramach dyrektywy 2009/72/WE i z uwzględnieniem kosztów i korzyści poszczególnych środków, dostarczały operatorom sieci zachętę do udostępniania użytkownikom sieci usług systemowych, umożliwiających im wdrażanie środków poprawy efektywności energetycznej w kontekście systematycznego wdrażania inteligentnych sieci.

Takie usługi systemowe mogą być określone przez operatora systemu i nie wpływają negatywnie na bezpieczeństwo systemu.

W odniesieniu do energii elektrycznej państwa członkowskie zapewniają, aby regulacje dotyczące sieci oraz taryfy sieciowe spełniały kryteria określone w załączniku XI przy uwzględnieniu wytycznych i kodeksów opracowanych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 714/2009.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by do dnia 30 czerwca 2015 r.:

- a) przeprowadzono ocenę potencjału w zakresie efektywności energetycznej ich infrastruktur gazowych i elektroenergetycznych, w szczególności w odniesieniu do przesyłu, rozdziału, zarządzania obciążeniem i interoperacyjności, a także przyłączenia do energetycznych instalacji wytwórczych, w tym możliwości dostępu dla mikroproducentów energii;
- b) określono konkretne środki i inwestycje na rzecz wprowadzenia opłacalnej poprawy efektywności energetycznej w infrastrukturze sieciowej, wraz z harmonogramem ich wprowadzenia.

▼M3

2a. Do dnia 31 grudnia 2020 r. Komisja opracuje po konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami wspólną metodę w celu zachęcenia operatorów sieci do ograniczenia strat i realizacji programu inwestycji infrastrukturalnych efektywnych pod względem kosztów i energii, a także do właściwego rozliczania efektywności energetycznej i elastyczności sieci.

▼B

3. Państwa członkowskie mogą zezwolić na uwzględnianie w systemach i strukturach taryf aspektu społecznego w odniesieniu do przesyłu i rozdziału energii sieciowej, pod warunkiem że jakikolwiek negatywny wpływ tych elementów na system przesyłowy i system dystrybucyjny będzie sprowadzony do niezbędnego minimum i że wpływ ten nie będzie nieproporcjonalny do osiąganego celu społecznego.

▼B

4. Państwa członkowskie zapewniają, by z taryf przesyłu i rozdziału wyeliminowano zachęty, które są szkodliwe dla ogólnej efektywności (w tym efektywności energetycznej) wytwarzania, przesyłu, rozdziału i dostaw energii elektrycznej, lub zachęty, które mogłyby ograniczać udział działań podejmowanych w odpowiedzi na zapotrzebowanie w rynkach bilansujących i w zamawianiu usług pomocniczych. Państwa członkowskie zapewniają, by stwarzano zachęty dla operatorów sieci do poprawy efektywności w projektowaniu i funkcjonowaniu infrastruktury i, w ramach dyrektywy 2009/72/WE, by taryfy pozwalały dostawcom zwiększyć udział odbiorców w efektywności systemu, w tym odpowiedź na zapotrzebowanie zależnie od warunków krajowych.

5. Bez uszczerbku dla art. 16 ust. 2 dyrektywy 2009/28/WE i z uwzględnieniem art. 15 dyrektywy 2009/72/WE oraz potrzeby zapewnienia ciągłości dostaw energii cieplnej, państwa członkowskie zapewniają, aby stosownie do wymogów dotyczących zachowania niezawodności i bezpieczeństwa sieci, w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria określone przez właściwe organy krajowe, operatorzy systemów przesyłowych oraz operatorzy systemów dystrybucyjnych, jeżeli są odpowiedzialni za realizację funkcji dysponenckiej w odniesieniu do instalacji wytwórczych na ich terytorium:

- a) gwarantowali przesył i rozdział energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji;
- b) zapewnili energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji priorytetowy lub gwarantowany dostęp do sieci;
- c) przy realizacji funkcji dysponenckiej w odniesieniu do instalacji wytwórczych energii elektrycznej zapewniali priorytetowy przesył energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji w zakresie, w jakim zezwala na to bezpieczna eksploatacja krajowego systemu elektroenergetycznego.

▼C1

Państwa członkowskie zapewniają, by przepisy dotyczące hierarchii priorytetów dostępu i przesyłu przyznawanych w ich systemach elektroenergetycznych były wyraźnie i szczegółowo wyjaśnione i podane do wiadomości publicznej. Gwarantując priorytetowy dostęp lub przesył dla wysokosprawnej kogeneracji, państwa członkowskie mogą ustalić rankingi różnych rodzajów energii ze źródeł odnawialnych i wysokosprawnej kogeneracji w relacji pomiędzy nimi i w ich obrębie, a w każdym razie zapewniają, aby nie był utrudniany priorytetowy dostęp lub przesył dla energii ze źródeł odnawialnych o zmiennej wydajności.

▼B

Oprócz obowiązków ustanowionych w akapicie pierwszym operatorzy systemów przesyłowych oraz operatorzy systemów dystrybucyjnych spełniają wymogi określone w załączniku XII.

Państwa członkowskie mogą szczególnie ułatwiać przyłączenie do systemu sieci elektroenergetycznych energii elektrycznej wytworzonej w procesie wysokosprawnej kogeneracji w małoskalowych jednostkach kogeneracyjnych i jednostkach mikrokogeneracji. Państwa członkowskie podejmują, w stosownych przypadkach, działania mające zachęcić operatorów sieci do wprowadzania procesu „zainstaluj i poinformuj” w odniesieniu do instalacji jednostek mikrokogeneracji, tak aby uprościć i skrócić procedury wydawania zezwoleń dla indywidualnych obywateli i instalatorów.

▼B

6. Z zastrzeżeniem wymogów dotyczących zachowania niezawodności i bezpieczeństwa sieci, państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania w celu zapewnienia, aby operatorzy wysokosprawnej kogeneracji mogli zaoferować usługi bilansowania oraz inne usługi eksploatacyjne na poziomie operatorów systemów przesyłowych lub operatorów systemów dystrybucyjnych, jeżeli jest to technicznie i ekonomicznie wykonalne i zgodne z trybem eksploatacji wysokosprawnej instalacji kogeneracyjnej. Operatorzy systemów przesyłowych i operatorzy systemów dystrybucyjnych zapewniają, aby wspomniane usługi były częścią przetargu na usługi, który jest przejrzysty, niedyskryminacyjny i dostępny dla kontroli procedur.

W stosownych przypadkach państwa członkowskie mogą zobowiązać operatorów systemów przesyłowych i operatorów systemów dystrybucyjnych, aby zachęcali, poprzez obniżanie opłat za przyłączenie i za korzystanie z systemu, do lokalizowania wysokosprawnych jednostek kogeneracyjnych w pobliżu obszarów zapotrzebowania.

7. Państwa członkowskie mogą zezwolić producentom energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, którzy wyrażają chęć przyłączenia do sieci elektroenergetycznej, na ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na roboty przyłączeniowe.

8. Państwa członkowskie zapewniają, by krajowe organy regulacyjne sektora energetycznego zachęcały do tego, by na rynkach hurtowych i detalicznych obok podaży wykorzystywane były również środki po stronie popytu, takie jak reagowanie na zapotrzebowanie.

Z zastrzeżeniem ograniczeń technicznych występujących podczas zarządzania sieciami, państwa członkowskie zapewniają, aby operatorzy systemów przesyłowych i operatorzy systemów dystrybucyjnych, spełniając wymogi związane z usługami bilansującymi i pomocniczymi, traktowali usługodawców reagujących na zapotrzebowanie, w tym koncentratorów, w sposób niedyskryminacyjny, w oparciu o ich zdolności techniczne.

Z zastrzeżeniem ograniczeń technicznych występujących podczas zarządzania sieciami, państwa członkowskie wspierają dostęp energii wyprodukowanej w odpowiedzi na zapotrzebowanie do rynków usług bilansowania, rezerwowania i innych systemów oraz udział w tych rynkach, m.in. poprzez nałożenie na krajowe organy regulacyjne lub – jeżeli wymagają tego krajowe systemy regulacyjne – na operatorów systemów przesyłowych i operatorów systemów dystrybucyjnych w ścisłej współpracy z usługodawcami reagującymi na zapotrzebowanie i z odbiorcami, w celu określenia warunków technicznych udziału w tych rynkach na podstawie wymogów technicznych tych rynków oraz zdolności odpowiedzi na zapotrzebowanie. Specyfikacje takie przewidują udział koncentratorów.

9. Składając sprawozdania zgodnie z dyrektywą 2010/75/UE i nie naruszając art. 9 ust. 2 tej dyrektywy, państwa członkowskie rozważają ujęcie w sprawozdaniach informacji dotyczących poziomów efektywności energetycznej instalacji, w których spalane są paliwa, o całkowitej znamionowej mocy cieplnej dostarczonej w paliwie wynoszącej 50 MW lub więcej, w świetle odpowiednich najlepszych dostępnych technik opracowanych zgodnie z dyrektywą 2010/75/UE i dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącą zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2008, s. 8.

▼B

Państwa członkowskie mogą stwarzać zachęty dla operatorów instalacji, o których mowa w akapicie pierwszym, do poprawy swych rocznych średnich wskaźników eksploatacyjnych netto.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY HORYZONTALNE

*Artykuł 16***Dostęp do systemów kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji**

1. W przypadku gdy państwo członkowskie uważa, że krajowy poziom kompetencji technicznych, obiektywności i niezawodności jest niewystarczający, zapewnia, aby do dnia 31 grudnia 2014 r. systemy certyfikacji lub akredytacji lub równoważne systemy kwalifikacji, w tym w razie konieczności stosowne programy szkoleniowe, zostały udostępnione lub były dostępne dla dostawców usług energetycznych i audytów energetycznych, dla zarządców energii oraz dla podmiotów instalujących związane z energią elementy budynków określone w art. 2 ust. 9 dyrektywy 2010/31/UE.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by systemy, o których mowa w ust. 1, gwarantowały odbiorcom przejrzystość, były niezawodne i ułatwiały realizację krajowych celów efektywności energetycznej.

3. Państwa członkowskie udostępniają publicznie systemy certyfikacji lub akredytacji lub równoważne systemy kwalifikacji, o których mowa w ust. 1, a także współpracują między sobą i z Komisją przy porównywaniu oraz uznawaniu systemów.

Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania, by informować odbiorców o dostępności systemów kwalifikacji lub certyfikacji, zgodnie z art. 18 ust. 1.

*Artykuł 17***Informacje i szkolenia**

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje na temat dostępnych mechanizmów efektywności energetycznej oraz ram finansowych i prawnych były przejrzyste oraz szeroko upowszechniane wśród wszystkich odpowiednich uczestników rynku, w tym odbiorców, przedsiębiorców budowlanych, architektów, inżynierów, audytorów środowiskowych i energetycznych oraz instalatorów elementów budowlanych, jak określono w dyrektywie 2010/31/UE.

Państwa członkowskie zachęcają do informowania banków i innych instytucji finansowych o możliwościach udziału – w tym poprzez tworzenie partnerstw publiczno-prywatnych – w finansowaniu środków na rzecz poprawy efektywności energetycznej.

2. Państwa członkowskie zapewniają odpowiednie warunki dla podmiotów rynkowych, aby mogły one dostarczać odbiorcom energii odpowiednie i ukierunkowane informacje oraz porady na temat efektywności energetycznej.

3. Komisja weryfikuje wpływ swoich działań mających wspierać rozwój platform, angażując między innymi uczestników europejskiego dialogu społecznego w promowanie programów szkoleniowych z zakresu efektywności energetycznej, i w stosownych przypadkach proponuje kolejne działania. Komisja zachęca europejskich partnerów społecznych do dyskusji nad efektywnością energetyczną.

▼B

4. Państwa członkowskie przy udziale zainteresowanych stron, w tym władz lokalnych i regionalnych, propagują odpowiednie inicjatywy informacyjne, uświadamiające i szkoleniowe, aby przedstawiać obywatelom korzyści i praktyczne rozwiązania związane z przyjęciem środków na rzecz poprawy efektywności energetycznej.

5. Komisja zachęca do wymiany i szerokiego rozpowszechniania informacji o sprawdzonych rozwiązaniach w dziedzinie efektywności energetycznej w państwach członkowskich.

*Artykuł 18***Usługi energetyczne**

1. Państwa członkowskie wspierają rynek usług energetycznych oraz dostęp MŚP do tego rynku poprzez:

- a) rozpowszechnianie jasnych i łatwo dostępnych informacji:
 - (i) na temat dostępnych umów na usługi energetyczne oraz klauzul, które należy uwzględnić w takich umowach, aby zagwarantować oszczędności energii i prawa odbiorców końcowych;
 - (ii) na temat instrumentów finansowych, zachęt, dotacji i kredytów na wspieranie projektów w zakresie usług związanych z efektywnością energetyczną;
- b) stwarzanie warunków do rozwoju znaków jakości, m.in. przez organizacje branżowe;
- c) publiczne udostępnianie i regularne aktualizowanie wykazu dostępnych dostawców usług energetycznych, którzy są wykwalifikowani lub certyfikowani, oraz ich kwalifikacji lub certyfikatów zgodnie z art. 16 lub poprzez udostępnienie interfejsu, w którym dostawcy usług energetycznych mogą przedstawiać informacje;
- d) wspieranie sektora publicznego w przyjmowaniu ofert usług energetycznych, w szczególności w odniesieniu do modernizacji budynków poprzez:
 - (i) udostępnianie wzorów umów o poprawę efektywności energetycznej, które zawierają co najmniej punkty wymienione w załączniku XIII;
 - (ii) udostępnianie informacji o sprawdzonych rozwiązaniach w dziedzinie umów o poprawę efektywności energetycznej, w tym, jeżeli jest dostępna, analizę kosztów i korzyści przeprowadzoną z uwzględnieniem cyklu życia.

▼M4**▼B**

2. Państwa członkowskie, w stosownych przypadkach, ułatwiają należyte funkcjonowanie rynku usług energetycznych poprzez:

- a) wyznaczanie i reklamowanie punktu kontaktowego lub punktów kontaktowych, w których odbiorcy końcowi mogą uzyskać informacje, o których mowa w ust. 1;
- b) podejmowanie w razie konieczności działań w celu usunięcia barier regulacyjnych i pozaregulacyjnych, które utrudniają korzystanie z umów o poprawę efektywności energetycznej i innych modeli usług z zakresu efektywności energetycznej do celów określenia lub zrealizowania działań na rzecz oszczędności energii;

▼B

- c) rozważenie wprowadzenia niezależnego mechanizmu lub utworzenia funkcji niezależnego mechanizmu, np. rzecznika praw, w celu zapewnienia skutecznego rozpatrywania skarg i pozasądowego rozstrzygania sporów powstałych w związku z umowami o usługi energetyczne;
- d) umożliwienie niezależnym pośrednikom rynkowym odgrywania pewnej roli w stymulowaniu rozwoju rynku po stronie popytu i podaży.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby dystrybutorzy energii, operatorzy systemów dystrybucyjnych oraz przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii powstrzymali się od wszelkich działań, które mogłyby stworzyć bariery dla popytu na usługi energetyczne i dla świadczenia takich usług, lub innych środków poprawy efektywności energetycznej, lub utrudnić rozwój rynków takich usług lub środków, w tym od zamykania dostępu do rynku dla konkurentów lub nadużywania pozycji dominującej.

*Artykuł 19***Inne środki mające na celu promowanie efektywności energetycznej**

1. Państwa członkowskie oceniają oraz w razie konieczności podejmują stosowne środki w celu usunięcia regulacyjnych i pozaregulacyjnych barier w uzyskiwaniu efektywności energetycznej, bez uszczerbku dla podstawowych przepisów prawa państw członkowskich regulujących własność i najem, zwłaszcza w odniesieniu do:

- a) rozdziału zachęt pomiędzy właściciela a najemcę budynku lub pomiędzy właścicieli, w celu zapewnienia, aby fakt, że strony te nie uzyskają indywidualnie pełnych korzyści, lub brak zasad dotyczących dzielenia pomiędzy nich kosztów i korzyści – w tym zasad i środków krajowych regulujących procesy decyzyjne w przypadku nieruchomości należącej do kilku właścicieli – nie zniechęcał ich do dokonywania inwestycji na rzecz poprawy efektywności, których w innym wypadku by dokonali;
- b) przepisów ustawowych i wykonawczych oraz praktyk administracyjnych dotyczących dokonywania zakupów przez instytucje publiczne oraz sporządzania budżetu i rachunkowości w ujęciu rocznym, w celu zapewnienia, aby poszczególne instytucje publiczne nie były zniechęcane do dokonywania inwestycji na rzecz poprawy efektywności energetycznej i minimalizacji przewidywanych kosztów w całym cyklu życia ani do zawierania umów o poprawę efektywności energetycznej i do stosowania innych mechanizmów finansowania przez stronę trzecią w oparciu o umowy długoterminowe.

Takie działania na rzecz usunięcia barier mogą obejmować tworzenie zachęt, uchylanie lub zmianę przepisów ustawowych lub wykonawczych, przyjmowanie wytycznych oraz komunikatów wyjaśniających lub upraszczanie procedur administracyjnych. Działania można połączyć z organizacją kształcenia, szkoleń oraz dostarczaniem szczegółowych informacji i pomocy technicznej w zakresie efektywności energetycznej.

2. Ocenę barier i środków, o których mowa w ust. 1, notyfikuje się Komisji w pierwszym krajowym planie działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, o którym mowa w art. 24 ust. 2. Komisja stwarza zachęty do wymiany sprawdzonych rozwiązań krajowych w tym względzie.

▼ B*Artykuł 20***Krajowy fundusz efektywności energetycznej, finansowanie i wsparcie techniczne**

1. Nie naruszając postanowień art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, państwa członkowskie ułatwiają tworzenie instrumentów finansowych lub korzystanie z istniejących instrumentów dotyczących środków poprawy efektywności energetycznej w celu zmaksymalizowania korzyści wynikających z finansowania wieloźródłowego.

2. W stosownych przypadkach Komisja bezpośrednio lub za pośrednictwem europejskich instytucji finansowych wspiera państwa członkowskie w tworzeniu instrumentów finansowania oraz systemów pomocy technicznej w celu zwiększenia efektywności energetycznej w poszczególnych sektorach.

3. Komisja ułatwia wymianę sprawdzonych rozwiązań między właściwymi władzami lub organami krajowymi i regionalnymi, np. w ramach dorocznych spotkań organów regulacyjnych oraz za pomocą publicznych baz danych zawierających informacje dotyczące wdrażania środków przez państwa członkowskie i porównywania krajów.

▼ M3

3a. Aby zmobilizować fundusze prywatne na rzecz środków w zakresie efektywności energetycznej i termomodernizacji, zgodnie z dyrektywą 2010/31/UE, Komisja nawiązuje dialog zarówno z publicznymi, jak i prywatnymi instytucjami finansowymi w celu określenia możliwych do podjęcia działań.

3b. Działania, o których mowa w ust. 3a obejmują:

- a) stymulowanie inwestycji kapitałowych w efektywność energetyczną poprzez uwzględnianie szerszych skutków oszczędności energii dla zarządzania ryzykiem finansowym;
- b) zapewnianie lepszych danych dotyczących wyników w zakresie efektywności energetycznej i finansowania przez:
 - (i) dalsze analizowanie, w jaki sposób inwestycje w efektywność energetyczną poprawiają leżące u ich podstaw wartości aktywów;
 - (ii) wspieranie badań oceniających monetyzację nieenergetycznych korzyści płynących z inwestycji w efektywność energetyczną.

3c. W celu stymulowania prywatnego finansowania środków w zakresie efektywności energetycznej i termomodernizacji, państwa członkowskie wdrażając niniejszą dyrektywę:

- a) rozważają sposoby lepszego wykorzystywania audytów energetycznych na mocy art. 8, aby wpływać na proces decyzyjny;
- b) w optymalny sposób wykorzystują możliwości i narzędzia zaproponowane w inicjatywie dotyczącej inteligentnego finansowania na rzecz inteligentnych budynków.

3d. Do dnia 1 stycznia 2020 r. Komisja dostarczy państwom członkowskim wskazówek, jak uruchomić inwestycje prywatne.

▼B

4. Państwa członkowskie mogą utworzyć krajowy fundusz efektywności energetycznej. Fundusz ten ma wspierać krajowe inicjatywy w zakresie efektywności energetycznej.

5. Państwa członkowskie mogą zezwolić, by obowiązki określone w art. 5 ust. 1 wypełniano, przekazując roczne składki na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej w wysokości równej wartości inwestycji, które są wymagane, by wypełnić te obowiązki.

6. Państwa członkowskie mogą postanowić, że strony zobowiązane mogą wypełniać swoje obowiązki, o których mowa w ust. 7 ust. 1, przekazując roczne składki na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej w wysokości równej wartości inwestycji, które są wymagane, by wypełnić te obowiązki.

7. Państwa członkowskie mogą wykorzystywać dochody wynikające z rocznych limitów emisji przewidzianych w decyzji nr 406/2009/WE na tworzenie innowacyjnych mechanizmów finansowania, aby realizować w praktyce cel określony w art. 5, jakim jest poprawa charakterystyki energetycznej budynków.

*Artykuł 21***Współczynniki konwersji**

Do celów porównywania oszczędności energii i konwersji do porównywalnej jednostki zastosowanie mają współczynniki konwersji ustanowione w załączniku IV, chyba że możliwe jest uzasadnienie wykorzystania innych współczynników konwersji.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE*Artykuł 22***Akty delegowane**

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu dokonania przeglądu zharmonizowanych wartości referencyjnych efektywności, o których mowa w art. 14 ust. 10 akapit drugi.

▼M3

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu zmiany niniejszej dyrektywy poprzez dostosowanie do postępu technicznego wartości, metod obliczeniowych, domyślnego współczynnika energii pierwotnej oraz wymogów zamieszczonych w załącznikach I–V, VII–X i XII.

▼B*Artykuł 23***Wykonywanie przekazanych uprawnień**

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

▼ **M3**

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 22, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 24 grudnia 2018 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

▼ **B**

3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 22, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

▼ **M3**

3a. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. ⁽¹⁾.

▼ **B**

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 22 wchodzi w życie tylko wtedy, jeśli Parlament Europejski lub Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie 2 miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub jeśli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

*Artykuł 24***Przegląd i monitorowanie wdrażania**

1. Począwszy od 2013 r., do dnia 30 kwietnia każdego roku państwa członkowskie składają sprawozdania w sprawie postępów osiągniętych w realizacji krajowych wartości docelowych efektywności energetycznej, zgodnie z częścią 1 załącznika XIV. Sprawozdanie to może być częścią krajowych programów reform, o których mowa w zaleceniu Rady 2010/410/UE z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii ⁽²⁾.

▼ **M4**▼ **B**

3. Komisja dokonuje oceny rocznych sprawozdań i krajowych planów działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, a także szacuje zakres, w jakim państwa członkowskie poczyniły postępy w osiąganiu krajowych wartości docelowych efektywności energetycznej wymaganych na podstawie art. 3 ust. 1, a także we wdrażaniu niniejszej dyrektywy. Komisja przesyła swoją ocenę Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W oparciu o swoją ocenę sprawozdań i krajowych planów działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii Komisja może wystosować zalecenia skierowane do państw członkowskich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 191 z 23.7.2010, s. 28.

▼B

4. Komisja monitoruje wpływ wdrożenia niniejszej dyrektywy na dyrektywy 2003/87/WE, 2009/28/WE oraz 2010/31/UE, a także decyzję nr 406/2009/WE i na sektory przemysłowe, w szczególności te, które są narażone na znaczące ryzyko ucieczki emisji, określone w decyzji 2010/2/UE.

▼M3

4a. W kontekście sprawozdania na temat stanu unii energetycznej Komisja przedstawi sprawozdanie w sprawie funkcjonowania rynku dwutlenku węgla zgodnie z art. 35 ust. 1 i art. 35 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) 2018/1999, uwzględniając skutki wdrażania niniejszej dyrektywy.

▼B

5. Komisja dokonuje przeglądu potrzeby utrzymywania możliwości zwolnień określonych w art. 14 ust. 6 po raz pierwszy w ocenie pierwszego krajowego planu działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, a następnie co trzy lata. W przypadku gdy przegląd wykaże, że jakiegokolwiek z kryteriów stosowania tych zwolnień nie może już być uzasadnione – z uwzględnieniem dostępności obciążenia cieplnego i rzeczywistych warunków roboczych zwolnionych instalacji – Komisja proponuje odpowiednie środki.

6. Państwa członkowskie przedkładają Komisji w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku statystykę dotyczącą krajowego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła z wysoko- i niskosprawnej kogeneracji, zgodnie z metodą przedstawioną w załączniku I, w odniesieniu do całkowitej produkcji ciepła i energii elektrycznej. Przedkładają one również roczną statystykę dotyczącą mocy wytwórczych ciepła i energii elektrycznej w procesie kogeneracji oraz paliw wykorzystanych do celów kogeneracji, jak również dotyczącą produkcji i mocy wytwórczych w systemach ciepłowniczych i chłodniczych, w odniesieniu do całkowitej produkcji i mocy wytwórczych ciepła i energii elektrycznej. Państwa członkowskie przedkładają statystykę dotyczącą oszczędności energii pierwotnej osiągniętej dzięki zastosowaniu kogeneracji zgodnie z metodą przedstawioną w załączniku II.

7. Do dnia 30 czerwca 2014 r. Komisja przedstawi ocenę, o której mowa w art. 3 ust. 2, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, wraz, w razie konieczności, z wnioskami dotyczącymi dodatkowych środków.

8. Komisja dokona przeglądu skuteczności wdrażania art. 6 do dnia 5 grudnia 2015 r., biorąc pod uwagę wymogi określone w dyrektywie 2004/18/WE, oraz przedłoży sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W stosownych przypadkach sprawozdaniu temu będą towarzyszyć wnioski dotyczące dodatkowych środków.

9. Do dnia 30 czerwca 2016 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie wdrożenia art. 7. W stosownych przypadkach sprawozdaniu towarzyszy wniosek ustawodawczy w odniesieniu do co najmniej jednego z poniższych celów:

a) zmiany terminu końcowego określonego w art. 7 ust. 1;

▼B

- b) przeglądu wymogów określonych w art. 7 ust. 1, 2 i 3;
- c) ustanowienia dodatkowych wspólnych wymogów, w szczególności w zakresie kwestii, o których mowa w art. 7 ust. 7.

10. Do dnia 30 czerwca 2018 r. Komisja oceni postępy dokonane przez państwa członkowskie w usuwaniu barier regulacyjnych i pozaregulacyjnych, o których mowa w art. 19 ust. 1. W stosownych przypadkach, po dokonaniu tej oceny sporządza się wnioski dotyczące dodatkowych środków.

11. Komisja podaje do wiadomości publicznej sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 2.

▼M3

12. Do dnia 31 grudnia 2019 r. Komisja dokona oceny skuteczności wdrażania definicji małych i średnich przedsiębiorstw do celów art. 8 ust. 4 i przedstawi sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Jak najszybciej po przedstawieniu tego sprawozdania Komisja, w stosownych przypadkach, przyjmie wnioski ustawodawcze.

13. Do dnia 1 stycznia 2021 r. Komisja przeprowadzi ocenę potencjału w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do konwersji, przetwarzania, przesyłu, transportu i magazynowania energii i prześle sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W stosownych przypadkach sprawozdaniu temu towarzyszą wnioski ustawodawcze.

14. O ile nie zostaną wcześniej zaproponowane zmiany postanowień w sprawie rynku detalicznego zawartych w dyrektywie 2009/73/WE dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego, Komisja przeprowadzi do dnia 31 grudnia 2021 r., ocenę i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące przepisów odnoszących się do opomiarowania, rozliczeń i informowania konsumentów w przypadku gazu ziemnego, tak aby dostosować te przepisy, w stosownych przypadkach, do odpowiednich przepisów dotyczących energii elektrycznej zawartych w dyrektywie 2009/72/WE, tak aby wzmocnić ochronę konsumentów i umożliwić częstsze otrzymywanie przez konsumentów końcowych jasnych i aktualnych informacji na temat zużycia przez nich gazu ziemnego i umożliwić im regulowanie tego zużycia. Jak najszybciej po przedstawieniu tego sprawozdania Komisja, w stosownych przypadkach, przyjmuje wnioski ustawodawcze.

15. Do dnia 28 lutego 2024 r., a następnie co pięć lat Komisja dokonuje oceny niniejszej dyrektywy i przedstawia sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Ocena ta obejmuje:

- a) analizę tego, czy po 2030 r. należy dostosować wymogi i alternatywne podejście określone w art. 5;
- b) ocenę ogólnej skuteczności dyrektywy oraz potrzeby dalszego dostosowania unijnej polityki w zakresie efektywności energetycznej zgodnie z celami Porozumienia paryskiego z 2015 r. w sprawie zmian klimatu przyjętego w ramach 21. konferencji stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu⁽¹⁾ oraz w świetle rozwoju sytuacji gospodarczej i zmian w zakresie innowacji.

W stosownych przypadkach sprawozdaniu temu towarzyszą wnioski dotyczące dalszych środków.

⁽¹⁾ Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4.

▼B*Artykuł 25***Platforma on-line**

Komisja tworzy platformę *on-line* służącą wspieraniu praktycznego wdrażania niniejszej dyrektywy na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Platforma ta wspiera wymianę doświadczeń w zakresie praktyk, analizy porównawczej, działań służących tworzeniu sieci, a także innowacyjnych działań.

*Artykuł 26***Procedura komitetowa**

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

*Artykuł 27***Zmiany i uchylenia**

1. Dyrektywa 2006/32/WE traci moc z dniem 5 czerwca 2014 r., z wyłączeniem jej art. 4 ust. 1–4 i załączników I, III oraz IV do niej, bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminów jej transpozycji do prawa krajowego. Artykuł 4 ust. 1–4 dyrektywy 2006/32/WE oraz załączniki I, III i IV do niej tracą moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2017 r.

Dyrektywa 2004/8/WE traci moc z dniem 5 czerwca 2014 r. bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminów jej transpozycji do prawa krajowego.

Odesłania do dyrektyw 2006/32/WE i 2004/8/WE rozumie się jako odesłania do niniejszej dyrektywy i odczytuje zgodnie z tabelą korelacji zamieszczoną w załączniku XV.

2. Art. 9 ust. 1 i 2 dyrektywy 2010/30/UE traci moc z dniem 5 czerwca 2014 r..
3. W dyrektywie 2009/125/WE wprowadza się następujące zmiany:
 - 1) dodaje się motyw w brzmieniu:

„(35a) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (*) zobowiązuje państwa członkowskie do określenia wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej wobec elementów budynków stanowiących część przegród zewnętrznych oraz wymagań dotyczących ogólnej charakterystyki energetycznej systemów, odpowiedniej instalacji i właściwego zwymiarowania, regulacji i kontroli systemów technicznych zainstalowanych w istniejących budynkach. Jest zgodne z celami niniejszej dyrektywy, by wspomniane wymagania mogły w niektórych okolicznościach ograniczyć instalację produktów związanych z energią, które są zgodne z niniejszą dyrektywą i środkami wykonawczymi do niej, pod warunkiem że takie wymagania nie stanowią nieuzasadnionej bariery rynkowej.

(*) Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13.”;

▼B

2) na końcu art. 6 ust. 1 dodaje się zdanie w brzmieniu:

„Pozostaje to bez uszczerbku dla wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej oraz wymagań dotyczących systemów określonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 4 ust. 1 oraz art. 8 dyrektywy 2010/31/UE.”.

*Artykuł 28***Transpozycja**

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 5 czerwca 2014 r.

Niezależnie od akapitu pierwszego państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 4, art. 5 ust. 1 akapit pierwszy, art. 5 ust. 5, art. 5 ust. 6, art. 7 ust. 9 akapit ostatni, art. 14 ust. 6, art. 19 ust. 2, art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 2 oraz załącznika V pkt 4 w terminach w nich określonych.

Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji teksty tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

*Artykuł 29***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 30***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

ZAŁĄCZNIK I

OGÓLNE ZASADY OBLICZANIA ILOŚCI ENERGII ELEKTRYCZNEJ
Z KOGENERACJI

Część I

Zasady ogólne

Wartości stosowane do obliczania ilości energii elektrycznej z kogeneracji określone są na podstawie przewidywanego lub rzeczywistego funkcjonowania jednostki w normalnych warunkach jej pracy. Dla jednostek mikrokogeneracyjnych obliczenie to może być wykonane na podstawie wartości certyfikowanych.

a) Produkcję energii elektrycznej z kogeneracji uważa się za równą całkowitej rocznej produkcji energii elektrycznej wytworzonej przez daną jednostkę, mierzonej na wyjściu głównych generatorów;

(i) w jednostkach kogeneracyjnych typu b), d), e), f), g) i h), o których mowa w części II, o rocznej sprawności ogólnej ustalonej przez państwa członkowskie na poziomie co najmniej 75 %; oraz

(ii) w jednostkach kogeneracyjnych typu a) i c), o których mowa w części II, o rocznej sprawności ogólnej ustalonej przez państwa członkowskie na poziomie co najmniej 80 %.

b) W jednostkach kogeneracyjnych o rocznej sprawności ogólnej poniżej wartości wymienionej w lit. a) ppkt (i) (jednostki kogeneracyjne typu b), d), e), f), g) i h), o których mowa w części II) lub o rocznej sprawności ogólnej poniżej wartości wymienionej w lit. a) ppkt (ii) (jednostki kogeneracyjne typu a) i c), o których mowa w części II), kogeneracja obliczana jest według następującego wzoru:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} * C$$

gdzie:

E_{CHP} oznacza ilość energii elektrycznej z kogeneracji;

C oznacza stosunek energii elektrycznej do ciepła;

H_{CHP} oznacza ilość ciepła użytkowego z kogeneracji (obliczanego w tym celu jako całkowita produkcja ciepła pomniejszona o wszelkie ciepło wyprodukowane w oddzielnych kotłach lub poprzez upust pary świeżej z wytwornicy pary przed turbiną).

Obliczanie energii elektrycznej z kogeneracji musi być oparte na rzeczywistym stosunku energii elektrycznej do ciepła. Jeżeli rzeczywisty stosunek energii elektrycznej do ciepła dla jednostki kogeneracyjnej jest nieznan, w przypadku jednostek typu a), b), c), d) i e), o których mowa w części II, można zastosować następujące wartości domyślne, w szczególności do celów statystycznych, pod warunkiem że wyliczona ilość energii elektrycznej z kogeneracji nie przekracza całkowitej produkcji energii elektrycznej tej jednostki:

Typ jednostki	Wartość domyślna stosunku energii elektrycznej do ciepła C
Turbina gazowa w układzie kombinowanym z odzyskiem ciepła	0,95
Turbina parowa przeciwpłazma	0,45
Turbina parowa upustowo-kondensacyjna	0,45
Turbina gazowa z odzyskiem ciepła	0,55
Silnik spalinowy	0,75

▼B

Jeżeli państwa członkowskie wprowadzają domyślne wartości stosunku energii elektrycznej do ciepła dla jednostek typu f), g), h), i), j) i k), o których mowa w części II, wartości te są publikowane i podawane do wiadomości Komisji.

- c) Jeżeli część energii zawartej w użytym do procesu kogeneracji wsadzie paliwowym jest odzyskiwana w postaci substancji chemicznych i wprowadzana ponownie do użytku, część tę można przed obliczeniem sprawności ogólnej odjąć od doprowadzonego wsadu paliwowego, według zasad przedstawionych w lit. a) i b).
- d) Państwa członkowskie mogą określić stosunek energii elektrycznej do ciepła jako stosunek energii elektrycznej do ciepła użytkowego podczas działania w trybie kogeneracji przy niższej mocy jednostki wytwórczej z zastosowaniem danych eksploatacyjnych konkretnej jednostki.
- e) Do celów obliczeń według lit. a) i b) państwa członkowskie mogą stosować okresy sprawozdawcze inne niż jeden rok.

Część II*Technologie kogeneracyjne objęte niniejszą dyrektywą*

- a) turbina gazowa w układzie kombinowanym z odzyskiem ciepła;
- b) turbina parowa przeciwpiętna;
- c) turbina parowa upustowo-kondensacyjna;
- d) turbina gazowa z odzyskiem ciepła;
- e) silnik spalinowy;
- f) mikroturbiny;
- g) silniki Stirlinga;
- h) ogniwa paliwowe;
- i) silniki parowe;
- j) organiczny obieg Rankine'a;
- k) pozostałe rodzaje technologii lub ich kombinacje spełniające definicję przedstawioną w art. 2 pkt 30.

Przy wdrażaniu i stosowaniu ogólnych zasad obliczania ilości energii elektrycznej z kogeneracji państwa członkowskie korzystają z wytycznych ustanowionych decyzją Komisji 2008/952/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie określenia szczegółowych wytycznych dotyczących wykonania i stosowania przepisów załącznika II do dyrektywy 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 338 z 17.12.2008, s. 55.

ZALĄCZNIK II

METODA OKREŚLANIA SPRAWNOŚCI PROCESU KOGENERACJI

Wartości stosowane do obliczania sprawności kogeneracji i oszczędności energii pierwotnej określone są na podstawie przewidywanego lub rzeczywistego funkcjonowania jednostki w normalnych warunkach jej pracy.

a) Wysokosprawna kogeneracja

Do celów niniejszej dyrektywy wysokosprawna kogeneracja spełnia następujące kryteria:

- produkcja kogeneracyjna w jednostkach kogeneracyjnych zapewnia oszczędność energii pierwotnej obliczoną według lit. b) w wysokości co najmniej 10 % w porównaniu z wartościami referencyjnymi dla rozdzielonej produkcji ciepła i energii elektrycznej,
- produkcja w małoskalowych jednostkach kogeneracyjnych i jednostkach mikrokogeneracyjnych zapewniająca oszczędność energii pierwotnej może kwalifikować się jako wysokosprawna kogeneracja.

b) Obliczanie oszczędności energii pierwotnej

Wielkość oszczędności energii pierwotnej uzyskanej dzięki produkcji kogeneracyjnej określonej zgodnie z załącznikiem I oblicza się według następującego wzoru:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHPH\eta}{RefH\eta} + \frac{CHPE\eta}{RefE\eta}} \right) \times 100\%$$

Gdzie:

PES oznacza oszczędność energii pierwotnej.

CHP H η oznacza sprawność cieplną produkcji kogeneracyjnej definiowaną jako roczna produkcja ciepła użytkowego podzielona przez wsad paliwa wykorzystany do wyprodukowania sumy ciepła użytkowego i energii elektrycznej z kogeneracji.

Ref H η oznacza wartość referencyjną sprawności dla produkcji ciepła w układzie rozdzielonym.

CHP E η oznacza sprawność elektryczną produkcji kogeneracyjnej definiowaną jako roczna produkcja energii elektrycznej z kogeneracji podzielona przez wsad paliwa wykorzystany do wyprodukowania sumy ciepła użytkowego i energii elektrycznej z kogeneracji. Jeżeli dana jednostka kogeneracyjna wytwarza energię mechaniczną, roczna produkcja energii elektrycznej z kogeneracji może zostać zwiększona o dodatkowy element stanowiący ilość energii elektrycznej równą ilości tej energii mechanicznej. Ten dodatkowy element nie uprawnia do wydania gwarancji pochodzenia zgodnie z art. 14 ust. 10.

Ref E η oznacza wartość referencyjną sprawności dla produkcji energii elektrycznej w układzie rozdzielonym.

c) Obliczanie oszczędności energii z wykorzystaniem metod alternatywnych

Państwa członkowskie mogą obliczać oszczędność energii pierwotnej z produkcji ciepła i energii elektrycznej oraz mechanicznej w niżej podany sposób, nie korzystając z załącznika I w celu wyłączenia ciepła i energii elektrycznej nie pochodzących z kogeneracji, ale będących częścią tego samego procesu. Taką produkcję można uznać za wysokosprawną kogenerację, pod warunkiem że spełnia ona kryteria sprawności zawarte w niniejszym

▼B

załączniku lit. a), a w przypadku jednostek kogeneracyjnych o mocy elektrycznej przekraczającej 25 MW, pod warunkiem że ich sprawność ogólna jest wyższa niż 70 %. Jednakże dla celów wydania gwarancji pochodzenia i dla celów statystycznych ilość energii elektrycznej z kogeneracji wytworzonej w takiej produkcji określana jest zgodnie z załącznikiem I.

Jeżeli oszczędność energii pierwotnej dla danego procesu oblicza się z wykorzystaniem metod alternatywnych w sposób opisany powyżej, dla obliczenia oszczędności energii pierwotnej stosuje się wzór przedstawiony w lit. b) niniejszego załącznika po podstawieniu: „H_η” za „CHP H_η” oraz „E_η” za „CHP E_η”, gdzie:

H_η oznacza sprawność cieplną procesu definiowaną jako roczna produkcja ciepła podzielona przez wsad paliwa wykorzystany do wyprodukowania sumy ciepła użytkowego i energii elektrycznej.

E_η oznacza sprawność elektryczną procesu definiowaną jako roczna produkcja energii elektrycznej podzielona przez wsad paliwa wykorzystany do wyprodukowania sumy ciepła i energii elektrycznej. Jeżeli dana jednostka kogeneracyjna wytwarza energię mechaniczną, roczna produkcja energii elektrycznej z kogeneracji może zostać zwiększona o dodatkowy element stanowiący ilość energii elektrycznej równą ilości tej energii mechanicznej. Ten dodatkowy element nie uprawnia do wydania gwarancji pochodzenia zgodnie z art. 14 ust. 10.

- d) Państwa członkowskie mogą stosować okresy sprawozdawcze inne niż rok do celów obliczeń dokonywanych według lit. b) i c) niniejszego załącznika.
- e) Dla jednostek mikrokogeneracji obliczanie oszczędności energii pierwotnej może być wykonane na podstawie wartości certyfikowanych.
- f) Wartości referencyjne sprawności dla rozdzielonej produkcji ciepła i energii elektrycznej

Zharmonizowane wartości referencyjne sprawności składają się z zestawienia wartości zróżnicowanych według odpowiednich czynników, takich jak rok zbudowania jednostki i stosowane paliwa, i muszą być oparte na właściwie udokumentowanej analizie uwzględniającej, między innymi, dane eksploatacyjne w rzeczywistych warunkach, stosowane mieszanki paliw i warunki klimatyczne, jak również stosowane technologie kogeneracyjne.

Wartości referencyjne sprawności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła zgodne ze wzorem przedstawionym w lit. b) ustanawiają sprawność operacyjną rozdzielonej produkcji ciepła i energii elektrycznej, którą ma zastąpić kogeneracja.

Wartości referencyjne sprawności oblicza się według następujących zasad:

1. Dla jednostek kogeneracyjnych przy porównywaniu z produkcją energii elektrycznej w układzie rozdzielonym obowiązuje zasada porównywania paliw tej samej kategorii.
2. Każda jednostka kogeneracyjna porównywana jest z najlepszą dostępną i ekonomicznie uzasadnioną technologią dla rozdzielonej produkcji ciepła i energii elektrycznej obecną na rynku w roku zbudowania danej jednostki kogeneracyjnej.
3. Wartości referencyjne sprawności dla jednostek kogeneracyjnych starszych niż 10 lat będą ustalane według wartości referencyjnych sprawności dla jednostek mających 10 lat.
4. Wartości referencyjne sprawności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła odzwierciedlają różnice klimatyczne pomiędzy państwami członkowskimi.

ZAŁĄCZNIK III

**WYMAGANIA W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ
W ODNIESIENIU DO ZAKUPU PRODUKTÓW, USŁUG
I BUDYNKÓW PRZEZ INSTYTUCJE RZĄDOWE**

Instytucje rządowe dokonujące zakupu produktów, usług lub budynków muszą spełniać następujące wymogi, pod warunkiem że zachowana jest zgodność z kryteriami opłacalności, uzasadnienia ekonomicznego, szeroko pojętej zrównoważoności, technicznej przydatności oraz odpowiedniego poziomu konkurencji:

- a) w przypadku gdy produkt jest objęty aktem delegowanym przyjętym na podstawie dyrektywy 2010/30/UE lub powiązaną dyrektywą wykonawczą Komisji, nabywają jedynie takie produkty, które spełniają kryterium zaliczenia do najwyższej klasy efektywności energetycznej, jaka możliwa jest do osiągnięcia, zważywszy na potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji;
- b) w przypadku gdy produkt nieobjęty lit. a) wchodzi w zakres środka wykonawczego przyjętego na podstawie dyrektywy 2009/125/WE po wejściu w życie niniejszej dyrektywy, nabywają jedynie takie produkty, które spełniają wymogi poziomów referencyjnych efektywności energetycznej określonych w ramach przedmiotowego środka wykonawczego;
- c) nabywają produkty wyposażenia biurowego objęte decyzją Rady 2006/1005/WE z dnia 18 grudnia 2006 r. dotyczącą zawarcia Umowy między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Wspólnotą Europejską w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych⁽¹⁾, które spełniają wymogi efektywności energetycznej co najmniej odpowiadające wymienionym w załączniku C do umowy dołączonej do tej decyzji;
- d) nabywają jedynie opony spełniające kryterium posiadania najwyższej klasy efektywności paliwowej zgodnie z definicją podaną w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów⁽²⁾. Wymóg ten nie zabrania instytucjom publicznym nabywania opon o najwyższej klasie przyczepności na mokrej nawierzchni lub zewnętrznego hałasu toczenia, w przypadku gdy jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa lub zdrowia publicznego;
- e) w przetargach na umowy o świadczenie usług zamieszczają obowiązek stosowania przez dostawców usług do celów świadczenia przedmiotowych usług jedynie produktów spełniających wymogi określone w lit. a)–d), w trakcie świadczenia tych usług. Powyższy wymóg ma zastosowanie wyłącznie do nowych produktów nabywanych przez dostawców usług częściowo lub w całości na potrzeby świadczenia danej usługi;
- f) nabywają lub zawierają nowe umowy najmu obejmujące jedynie budynki spełniające co najmniej minimalne wymogi dotyczące charakterystyki energetycznej określone w art. 5 ust. 1, chyba że ich nabycie ma na celu:
 - (i) gruntowną renowację lub rozbiórkę;
 - (ii) w przypadku instytucji publicznych – odsprzedaż budynku bez użytkowania go do własnych celów; lub
 - (iii) zachowanie go jako budynku urzędowo chronionego jako element wyznaczonego środowiska lub z powodu jego szczególnych wartości architektonicznych lub historycznych.

Zgodność z tymi wymogami weryfikuje się przy pomocy świadectw charakterystyki energetycznej budynku, o których mowa w art. 11 dyrektywy 2010/31/UE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 381 z 28.12.2006, s. 24.

⁽²⁾ Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 46.

ZAŁĄCZNIK IV

ZAWARTOŚĆ ENERGII W WYBRANYCH PALIWACH DO WYKORZYSTANIA KOŃCOWEGO –
TABELA PRZELICZENIOWA ⁽¹⁾

Nośnik energii	kJ (wartość opałowa netto)	kgoe (wartość opałowa netto)	kWh (wartość opałowa netto)
1 kg koksu	28 500	0,676	7,917
1 kg węgla kamiennego	17 200–30 700	0,411–0,733	4,778–8,528
1 kg brykietów z węgla brunatnego	20 000	0,478	5,556
1 kg węgla podbitumicznego	10 500–21 000	0,251–0,502	2,917 –5,833
1 kg węgla brunatnego	5 600–10 500	0,134–0,251	1,556–2,917
1 kg łupka naftowego	8 000–9 000	0,191–0,215	2,222–2,500
1 kg torfu	7 800–13 800	0,186–0,330	2,167–3,833
1 kg brykietów torfowych	16 000–16 800	0,382–0,401	4,444–4,667
1 kg pozostałościowego oleju opałowego (oleju ciężkiego)	40 000	0,955	11,111
1 kg lekkiego oleju opałowego	42 300	1,010	11,750
1 kg benzyny silnikowej	44 000	1,051	12,222
1 kg parafiny	40 000	0,955	11,111
1 kg skroplonego gazu ropopochodnego	46 000	1,099	12,778
1 kg gazu ziemnego ⁽¹⁾	47 200	1,126	13,10
1 kg skroplonego gazu ziemnego	45 190	1,079	12,553
1 kg drewna (o wilgotności 25 %) ⁽²⁾	13 800	0,330	3,833
1 kg granulatu drzewnego/brykietów drzewnych	16 800	0,401	4,667
1 kg odpadów	7 400–10 700	0,177–0,256	2,056–2,972
1 MJ ciepła pochodnego	1 000	0,024	0,278
1 kWh energii elektrycznej	3 600	0,086	1 ⁽³⁾

Źródło: Eurostat.

⁽¹⁾ Zawartość metanu 93 %.⁽²⁾ Państwa członkowskie mogą zastosować inne wartości w zależności od rodzaju drewna najczęściej wykorzystywanego w danym państwie członkowskim.

► **M3** ⁽³⁾ Ma zastosowanie w przypadku obliczania oszczędności energii w odniesieniu do energii pierwotnej przy wykorzystaniu podejścia oddolnego opartego na zużyciu energii końcowej. Dla oszczędności wyrażonej w kWh państwa członkowskie stosują współczynnik ustanowiony przy użyciu przejrzystej metody na podstawie krajowych okoliczności wpływających na zużycie energii pierwotnej, tak aby zapewnić dokładne obliczenie rzeczywistych oszczędności. Okoliczności te są umotywowane i weryfikowalne, a także powinny być oparte na obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriach. Dla oszczędności wyrażonej w kWh państwa członkowskie mogą zastosować współczynnik domyślny wynoszący 2,1 lub skorzystać z prawa do określenia innego współczynnika, pod warunkiem że mogą go uzasadnić. W takim przypadku państwa członkowskie uwzględniają skład przyszedłego koszyka energetycznego zawarty w zintegrowanych krajowych planach w zakresie energii i klimatu, które mają być zgłaszane Komisji zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999. Do dnia 25 grudnia 2022 r., a następnie co cztery lata, Komisja dokonuje przeglądu współczynnika domyślnego na podstawie odnotowanych danych. Takiego przeglądu dokonuje się z uwzględnieniem jego skutków dla innych przepisów unijnych, takich jak dyrektywa 2009/125/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiające ramy etykietowania energetycznego i uchylające dyrektywę 2010/30/UE (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 1). ◀

⁽¹⁾ Państwa członkowskie mogą stosować inne współczynniki konwersji, o ile jest to uzasadnione.

▼ M3

ZAŁĄCZNIK V

Wspólne metody i zasady obliczania oddziaływania systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej lub innych środków z dziedziny polityki na podstawie art. 7, 7a i 7b oraz art. 20 ust. 6

1. Metody obliczania oszczędności energii innych niż te wynikające ze środków podatkowych na potrzeby art. 7, 7a i 7b oraz art. 20 ust. 6.

Strony zobowiązane, uczestniczące lub uprawnione lub wykonujące organy publiczne mogą korzystać z następujących metod obliczania oszczędności energii:

- a) szacowana oszczędność odnosząca się do wyników wcześniejszych usprawnień dotyczących energii, monitorowanych w sposób niezależny, w podobnych instalacjach. Takie ogólne podejście jest nazywane podejściem „*ex ante*”;
 - b) mierzona oszczędność, w przypadku której oszczędność wynikająca z zastosowania środka lub pakietu środków określa się poprzez wskazanie faktycznego zmniejszenia zużycia energii przy odpowiednim uwzględnieniu takich czynników jak dodatkowość, zajmowanie lokalu, poziomy produkcji i pogoda, które to czynniki mogą wywierać wpływ na zużycie. Takie ogólne podejście jest nazywane podejściem „*ex post*”;
 - c) oszczędność skalowana, w przypadku której stosuje się techniczne szacunki oszczędności. Podejście to może być stosowane wyłącznie w przypadku, gdy określenie solidnych danych pomiarowych dla konkretnej instalacji jest trudne lub nieproporcjonalnie kosztowne, np. zastąpienie sprężarki lub silnika elektrycznego o innej mocy znamionowej niż moc, na podstawie której dokonany został pomiar niezależnych danych o oszczędnościach, lub w przypadku, gdy te szacunki są opracowywane na podstawie metod i poziomów referencyjnych ustalonych na poziomie krajowym przez wykwalifikowanych lub akredytowanych ekspertów, których działania są niezależne od stron zobowiązanych, uczestniczących lub uprawnionych;
 - d) badana oszczędność, w przypadku której określa się reakcję odbiorców energii na porady, kampanie informacyjne, systemy etykietowania lub certyfikacji lub też inteligentne pomiary zużycia. Takie podejście może być stosowane wyłącznie w odniesieniu do oszczędności wynikającej ze zmian zachowania odbiorców energii. Nie można go stosować do oszczędności wynikającej z zastosowania środków fizycznych.
2. Określając wielkość oszczędności energii osiągniętą dzięki środkowi w zakresie efektywności energetycznej na potrzeby art. 7, 7a i 7b oraz art. 20 ust. 6., stosuje się następujące zasady:
 - a) należy wykazać, że oszczędności są dodatkowe w stosunku do tych, które uzyskano by tak czy inaczej bez działania stron zobowiązanych, uczestniczących lub uprawnionych lub wykonujących organów publicznych. W celu określenia oszczędności, które można zgłosić jako dodatkowe, państwa członkowskie uwzględniają, jak zmieniłoby się zużycie energii i zapotrzebowanie na energię w przypadku braku danego środka z dziedziny polityki, przez wzięcie pod uwagę co najmniej następujących czynników: tendencje dotyczące zużycia energii, zmiany zachowań odbiorców, postęp techniczny i zmiany spowodowane innymi środkami wdrażanymi na poziomie unijnym i krajowym;
 - b) oszczędności wynikające z wdrożenia obowiązkowych przepisów Unii uznaje się za oszczędności, które miałyby miejsce tak czy inaczej, a tym samym nie mogą być zaliczane jako oszczędności energii na użytek art. 7 ust. 1. W drodze wyjątku od tego wymogu, oszczędności związane z renowacją istniejących budynków mogą być zaliczane jako oszczędności energii na użytek art. 7 ust. 1 pod warunkiem spełnienia kryterium istotności, o którym mowa w pkt 3 lit. h) niniejszego załącznika. Oszczędności wynikające z wdrożenia krajowych minimalnych wymogów ustanowionych dla nowych budynków przed transpozycją dyrektywy 2010/31/UE mogą zostać zaliczone jako oszczędności energii na użytek art. 7 ust. 1 lit. a) pod warunkiem spełnienia kryterium istotności, o którym mowa w pkt 3 lit. h) niniejszego załącznika, i zgłoszenia tych oszczędności przez państwa członkowskie w ich krajowych planach działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zgodnie z art. 24 ust. 2;

▼ M3

- c) uznane mogą zostać wyłącznie oszczędności przekraczające następujące poziomy:
- (i) unijnych norm emisji dla nowych samochodów osobowych i nowych lekkich samochodów dostawczych w związku z wdrożeniem rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 443/2009 ⁽¹⁾ i (UE) nr 510/2011 ⁽²⁾;
 - (ii) wymogów unijnych dotyczących wycofywania z obrotu określonych produktów związanych z energią w następstwie wdrożenia środków wykonawczych na mocy dyrektywy 2009/125/WE;
- d) dopuszczalne są polityki mające na celu wspieranie wyższych poziomów efektywności energetycznej produktów, urządzeń, systemów transportowych, pojazdów i paliw, budynków i elementów budynków, procesów lub rynków;
- e) środki propagujące instalację małoskalowych technologii energii odnawialnej na budynkach lub w budynkach mogą być kwalifikowalne do uwzględnienia na poczet zrealizowania oszczędności energii wymaganych zgodnie z art. 7 ust. 1, pod warunkiem że prowadzą do weryfikowalnych i wymiernych lub możliwych do oszacowania oszczędności energii. Obliczenie oszczędności energii musi spełniać wymogi określone w niniejszym załączniku;
- f) polityki, które przyspieszają upowszechnianie się bardziej efektywnych energetycznie produktów i pojazdów, można zgłosić w całości pod warunkiem wykazania, że upowszechnienie ma miejsce przed upływem przewidywanego średniego cyklu życia produktu lub pojazdu bądź przed upływem zwykłego terminu wymiany produktu lub pojazdu, a oszczędności zgłasza się tylko w okresie do końca przewidywanego średniego cyklu życia produktu lub pojazdu, który ma zostać wymieniony;
- g) propagując upowszechnianie środków w zakresie efektywności energetycznej, państwa członkowskie, w odpowiednich przypadkach, zapewniają, aby przestrzegane były normy jakości w odniesieniu do produktów, usług i stosowania środków lub aby były wprowadzane, w przypadku gdy takich norm jeszcze nie ustanowiono;
- h) w celu uwzględnienia różnic klimatycznych między regionami państwa członkowskie mogą wybrać pomiędzy dostosowaniem oszczędności do wartości standardowej a dostosowaniem różnych oszczędności energii odpowiednio do różnic temperaturowych występujących między regionami.
- i) przy obliczaniu oszczędności energii bierze się pod uwagę cały czas obowiązywania środków oraz tempo zmniejszania się oszczędności z upływem czasu. Obliczenie to obejmuje oszczędności, jakie zostaną osiągnięte w związku z każdym indywidualnym działaniem w okresie od daty jego wdrożenia do dnia 31 grudnia 2020 r. lub dnia 31 grudnia 2030 r., stosownie do przypadku. Państwa członkowskie mogą także przyjąć inną metodę, która – według szacunków – pozwoli na osiągnięcie co najmniej takiej samej wielkości oszczędności ogółem. W przypadku gdy państwa członkowskie stosują taką metodę, zapewniają, aby wielkość oszczędności energii ogółem obliczona za pomocą tych innych metod nie przekraczała wielkości oszczędności energii, która byłaby wynikiem obliczeń przy zaliczaniu oszczędności, jakie zostaną osiągnięte w związku z każdym działaniem indywidualnym w okresie od daty jego wdrożenia do dnia 31 grudnia 2020 r. lub dnia 31 grudnia 2030 r., stosownie do przypadku. Państwa członkowskie szczegółowo opisują w swoich zintegrowanych krajowych planach w zakresie energii i klimatu, na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1999, inną metodę, którą stosowały, oraz określają działania podjęte w celu zapewnienia spełnienia wiążącego wymogu dotyczącego obliczania.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 443/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. określające normy emisji dla nowych samochodów osobowych w ramach zintegrowanego podejścia Wspólnoty na rzecz zmniejszenia emisji CO₂ z lekkich pojazdów dostawczych (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 510/2011 z dnia 11 maja 2011 r. określające normy emisji dla nowych lekkich samochodów dostawczych w ramach zintegrowanego podejścia Unii na rzecz zmniejszenia emisji CO₂ z lekkich pojazdów dostawczych (Dz.U. L 145 z 31.5.2011, s. 1).

▼ **M3**

3. Państwa członkowskie zapewniają spełnienie następujących wymogów dotyczących środków z dziedziny polityki przyjmowanych na mocy art. 7b i art. 20 ust. 6:

- a) środki z dziedziny polityki i działania indywidualne przynoszą weryfikowalne oszczędności końcowego zużycia energii;
- b) odpowiedzialność, odpowiednio, każdej strony uczestniczącej, strony uprawnionej lub wykonującego organu publicznego jest jasno określona;
- c) oszczędności energii, które zostały lub mają zostać osiągnięte, są określane w przejrzysty sposób;
- d) wielkość oszczędności energii, która jest wymagana lub która ma zostać osiągnięta za pomocą danego środka z dziedziny polityki, jest wyrażana w postaci zużycia energii pierwotnej lub końcowej, z zastosowaniem współczynników przeliczeniowych określonych w załączniku IV;
- e) roczne sprawozdanie dotyczące oszczędności energii osiągniętych przez strony uprawnione, strony uczestniczące i wykonujące organy publiczne jest przedstawiane i udostępniane publicznie wraz z danymi dotyczącymi rocznych tendencji w zakresie oszczędności energii;
- f) monitorowanie wyników i przyjmowanie odpowiednich środków w przypadku niezadowalających postępów;
- g) oszczędności energii wynikające z działania indywidualnego nie mogą być zgłaszane przez więcej niż jedną stronę;
- h) wykazuje się, że działania strony uczestniczącej, strony uprawnionej lub wykonującego organu publicznego są istotne dla osiągnięcia zgłoszonych oszczędności energii.

4. Przy określaniu oszczędności energii wynikającej ze środków w dziedzinie polityki związanych z podatkami, wprowadzonych na mocy art. 7b, mają zastosowanie następujące zasady:

- a) zaliczenie następuje jedynie w przypadku oszczędności energii wynikających ze środków podatkowych powyżej minimalnych poziomów opodatkowania mających zastosowanie do paliw zgodnie z wymogami dyrektywy Rady 2003/96/WE ⁽¹⁾ lub 2006/112/WE ⁽²⁾;
- b) elastyczność cen na potrzeby obliczania skutków środków podatkowych (opodatkowanie energii) musi odzwierciedlać reakcje popytu na energię na zmiany cen oraz musi być oszacowana w oparciu o aktualne i reprezentatywne oficjalne źródła danych;
- c) oszczędność energii wynikającą z towarzyszących instrumentów polityki podatkowej, łącznie z zachętami podatkowymi lub wpłatami do funduszy, rozlicza się oddzielnie.

5. Powiadamanie o metodach

Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999 państwa członkowskie zgłaszają Komisji zaproponowaną przez siebie szczegółową metodę funkcjonowania systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej oraz alternatywne środki, o których mowa w art. 7a i 7b oraz art. 20 ust. 6. Tego rodzaju powiadomienie obejmuje, z wyjątkiem podatków, szczegółowe informacje na temat:

- a) poziomu oszczędności energii wymaganego zgodnie z art. 7 ust. 1 akapit pierwszy lit. b) lub oczekiwanych oszczędności w ciągu całego okresu od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.;

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51).

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1).

▼ M3

- b) stron zobowiązanych, uczestniczących lub uprawnionych lub wykonujących organów publicznych;
- c) odnośnych sektorów;
- d) środków z dziedziny polityki i indywidualnych działań, w tym oczekiwanych łącznych oszczędności energii ogółem dla każdego środka;
- e) okresu obowiązywania obowiązku dla systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej;
- f) działań przewidzianych przez środek w dziedzinie polityki;
- g) metody obliczeniowej, w tym sposobów określania dodatkowości i istotności oraz metod i poziomów referencyjnych stosowanych do oszczędności szacowanych i skalowanych;
- h) okresów obowiązywania środków i sposobu ich obliczania lub na czym się opierają;
- i) podejścia służącego uwzględnieniu różnych warunków klimatycznych na terytorium państwa członkowskiego;
- j) systemów monitorowania i weryfikacji odnośnie do środków na podstawie art. 7a i 7b oraz sposobów zapewnienia ich niezależności od stron zobowiązanych, uczestniczących lub uprawnionych;
- k) w przypadku podatków:
 - (i) odnośnych sektorów i segmentu podatników;
 - (ii) wykonującego organu publicznego;
 - (iii) oczekiwanych oszczędności;
 - (iv) okresu obowiązywania środka podatkowego; oraz
 - (v) metody obliczeniowej, z uwzględnieniem zastosowanej elastyczności cenowej i sposobu jej ustalenia.

*ZALĄCZNIK VI***Kryteria minimalne dotyczące audytów energetycznych, w tym audytów przeprowadzanych w ramach systemów zarządzania energią**

Audyty energetyczne, o których mowa w art. 8, oparte na następujących wytycznych:

- a) ich podstawą są aktualne, mierzone, możliwe do zidentyfikowania dane operacyjne dotyczące zużycia energii i (w odniesieniu do elektryczności) profili obciążenia;
- b) zawierają szczegółowy przegląd profilu zużycia energii w budynkach lub zespołach budynków, operacjach lub instalacjach przemysłowych, w tym w transporcie;
- c) opierają się, o ile to możliwe, na analizie kosztowej cyklu życia (life-cycle cost analysis – LCCA), a nie na prostym okresie zwrotu nakładów (Simple Payback Periods – SPP), tak aby uwzględnić oszczędności długoterminowe, wartości rezydualne inwestycji długoterminowych oraz stopy dyskonta;
- d) są proporcjonalne i wystarczająco reprezentatywne, aby pozwolić na nakreślenie rzetelnego obrazu ogólnej charakterystyki energetycznej oraz wiarygodne określenie istotnych możliwości poprawy.

Audyty energetyczne umożliwiają przeprowadzenie szczegółowych i potwierdzonych obliczeń dotyczących proponowanych środków, tak aby dostarczyć klarownych informacji o potencjalnych oszczędnościach.

Dane stosowane w audytach energetycznych są przechowywane do celów analizy historycznej i kontroli wyników.

▼B*ZAŁĄCZNIK VII***▼M3****Minimalne wymogi w zakresie rozliczeń i informacji o rozliczeniach na podstawie rzeczywistego zużycia energii elektrycznej i gazu****▼B****1. Minimalne wymogi dotyczące rachunków****1.1 Rozliczenia na podstawie rzeczywistego zużycia**

Aby umożliwić odbiorcom końcowym regulowanie własnego zużycia energii, co najmniej raz w roku należy dokonać rozliczenia na podstawie rzeczywistego zużycia, a co najmniej raz na kwartał należy udostępnić informacje o rozliczeniach – na żądanie lub w przypadku gdy odbiorcy wybrali opcję otrzymywania elektronicznych rozliczeń – a w innych przypadkach dwa razy do roku. Gaz wykorzystywany wyłącznie do gotowania nie musi spełniać tego wymogu.

1.2. Minimum informacji, jakie należy ująć w rachunku

W stosownych przypadkach państwa członkowskie zapewniają udostępnienie odbiorcom końcowym wraz z rachunkami, umowami, transakcjami lub otrzymanymi ze stacji dystrybucji pokwitowaniami, albo w ich ramach, następujących informacji sformułowanych w jasny i zrozumiały sposób:

- a) rzeczywiste ceny bieżące i rzeczywiste zużycie energii;
- b) porównanie bieżącego zużycia energii przez odbiorcę końcowego ze zużyciem w tym samym okresie poprzedniego roku, najlepiej w formie graficznej;
- c) informacje kontaktowe dotyczące organizacji konsumentów zraszających odbiorców końcowych, agencji energetycznych lub podobnych podmiotów, łącznie ze stronami internetowymi, gdzie możliwe jest uzyskanie informacji o dostępnych środkach poprawy efektywności energetycznej, porównaniach profili odbiorców końcowych lub obiektywnych technicznych specyfikacjach urządzeń pobierających energię.

Ponadto, ilekroć jest to możliwe i zasadne, państwa członkowskie zapewniają udostępnienie odbiorcom końcowym sformułowanego w jasny i zrozumiały sposób porównania z przeciętnym znormalizowanym lub referencyjnym odbiorcą końcowym z tej samej kategorii użytkowników w ich rachunkach, umowach, transakcjach lub otrzymanych ze stacji dystrybucyjnych pokwitowaniach lub w załączeniu do nich lub udostępnienie odesłania do tych informacji.

1.3. Zalecenia dotyczące efektywności energetycznej, zamieszczane na rachunkach i innych informacjach zwrotnych przeznaczonych dla odbiorców końcowych

Przy wysyłce umów i zmian w umowach oraz w rachunkach przeznaczonych dla odbiorców lub za pośrednictwem stron internetowych skierowanych do odbiorców indywidualnych dystrybutorzy energii, operatorzy systemów dystrybucyjnych oraz przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii podają swoim odbiorcom, w jasny i zrozumiały sposób, dane kontaktowe niezależnych urzędów ochrony konsumentów, agencji energetycznych lub podobnych podmiotów, łącznie ze stronami internetowymi, gdzie możliwe jest uzyskanie informacji o dostępnych środkach w zakresie efektywności energetycznej, profilach referencyjnych w zakresie zużycia energii oraz specyfikacjach technicznych urządzeń pobierających energię, z których mogą skorzystać w celu obniżenia zużycia energii przez te urządzenia.

▼ M3

ZAŁĄCZNIK VIIa

Minimalne wymogi w zakresie rozliczeń i informacji o zużyciu w odniesieniu do ogrzewania, chłodzenia i ciepłej wody użytkowej

1. Rozliczenia na podstawie rzeczywistego zużycia lub odczytów podzielników kosztów ciepła

Aby umożliwić użytkownikom końcowym regulowanie ich własnego zużycia energii, rozliczenia muszą się odbywać na podstawie rzeczywistego zużycia lub odczytów podzielników kosztów ciepła co najmniej raz w roku.

2. Minimalna częstotliwość rozliczeń lub podawania informacji o zużyciu

Począwszy od dnia 25 października 2020 r., w przypadku gdy zostały zainstalowane liczniki umożliwiające zdalny odczyt lub podzielniki kosztów ciepła, informacje o rozliczeniach lub o zużyciu w oparciu o rzeczywiste zużycie lub odczyty podzielników kosztów ciepła muszą być udostępniane użytkownikom końcowym nie rzadziej niż raz na kwartał na żądanie lub jeżeli odbiorcy końcowi wybrali opcję otrzymywania elektronicznych rozliczeń, a w innych przypadkach dwa razy w roku.

Od dnia 1 stycznia 2022 r., w przypadku gdy zostały zainstalowane liczniki umożliwiające zdalny odczyt lub podzielniki kosztów ciepła, informacje o rozliczeniach lub o zużyciu w oparciu o rzeczywiste zużycie lub odczyty podzielników kosztów ciepła muszą być udostępniane użytkownikom końcowym nie rzadziej niż co miesiąc. Mogą być one również udostępniane w internecie i być aktualizowane tak często, jak na to pozwalają stosowane urządzenia i systemy. Z tego wymogu można zwolnić ogrzewanie i chłodzenie poza sezonem grzewczym/chłodniczym.

3. Minimum informacji, jakie należy ująć w rachunku

Państwa członkowskie zapewniają udostępnienie użytkownikom końcowym razem z ich rachunkami następujących informacji sformułowanych w jasny i zrozumiały sposób, w przypadku gdy są one oparte na rzeczywistym zużyciu lub odczytach podzielnika kosztów:

- a) rzeczywiste ceny bieżące i rzeczywiste zużycie energii lub całkowity koszt ciepła i odczyty podzielników kosztów ciepła;
- b) informacje na temat używanego koszyka paliw oraz powiązanych rocznych ilości emisji gazów cieplarnianych, z uwzględnieniem użytkowników końcowych zaopatrywanych przez system ciepłowniczy lub system chłodniczy, a także opis poszczególnych zastosowanych podatków, opłat i taryf. Państwa członkowskie mogą ograniczyć zakres wymogu przekazywania informacji na temat emisji gazów cieplarnianych, tak aby informacje te obejmowały jedynie dostawy z systemów ciepłowniczych o całkowitej znamionowej mocy cieplnej dostarczonej w paliwie przekraczającej 20 MW;
- c) porównanie bieżącego zużycia energii przez użytkowników końcowych z zużyciem w tym samym okresie poprzedniego roku w formie graficznej, z korektą na warunki klimatyczne odnośnie do ogrzewania i chłodzenia;
- d) informacje kontaktowe dotyczące organizacji konsumentów zrzeszających odbiorców końcowych, agencji energetycznych lub podobnych podmiotów, łącznie ze stronami internetowymi, gdzie możliwe jest uzyskanie informacji o dostępnych środkach poprawy efektywności energetycznej, porównaniach profili odbiorców końcowych lub obiektywnych technicznych specyfikacjach urządzeń pobierających energię;
- e) informacje na temat właściwych procedur składania skarg, możliwości zwrócenia się do rzecznika praw lub alternatywnych metod rozstrzygania sporów, mających zastosowanie w państwach członkowskich;
- f) porównanie z przeciętnym znormalizowanym lub referencyjnym użytkownikiem końcowym z tej samej kategorii użytkowników. W przypadku rachunków elektronicznych takie porównania mogą zamiast tego zostać udostępnione w internecie i w postaci odesłania w rachunkach.

Rachunki, których podstawą nie jest rzeczywiste zużycie lub odczyty podzielników kosztów ciepła, zawierają jasne i zrozumiałe wyjaśnienie tego, jak obliczono kwotę podaną na rachunku, oraz co najmniej informacje, o których mowa w lit. d) i e).

▼ **M5***ZALĄCZNIK VIII***Potencjał efektywności w zakresie ogrzewania i chłodzenia**

Kompleksowa ocena krajowego potencjału w zakresie ogrzewania i chłodzenia, o której mowa w art. 14 ust. 1, zawiera i opiera się na następujących elementach:

Część I**PRZEGLĄD OGRZEWANIA I CHŁODZENIA**

1. Zapotrzebowanie na ogrzewanie i chłodzenie pod względem szacowanej energii użytecznej ⁽¹⁾ oraz ilościowe określenie zużycia energii końcowej w GWh rocznie ⁽²⁾ w podziale na sektory:

- a) budynków mieszkalnych;
- b) usług;
- c) przemysłu;
- d) jakiegokolwiek innego sektora, który indywidualnie zużywa ponad 5 % całkowitego krajowego zapotrzebowania na użytkowe ciepło i chłód.

2. Określenie, a w przypadku pkt 2 lit. a) ppkt (i) określenie lub oszacowanie, bieżącego zaopatrzenia w energię ciepłą i chłodniczą:

a) według technologii, w GWh rocznie ⁽³⁾, w ramach sektorów, o których mowa w pkt 1, rozróżniając w miarę możliwości pomiędzy energią pochodzącą z paliw kopalnianych i źródeł odnawialnych:

(i) wytwarzaną na miejscu w obiektach mieszkalnych i usługowych przy zastosowaniu:

- ciepłowni,
- wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej,
- pompy ciepła,
- innych technologii i źródeł wytwarzania energii na miejscu;

(ii) wytwarzaną na miejscu w obiektach niebędących obiektami usługowymi i mieszkalnymi przy zastosowaniu:

- ciepłowni,
- wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej,
- pompy ciepła,
- innych technologii i źródeł wytwarzania energii na miejscu;

(iii) dostarczaną z zewnątrz przy zastosowaniu:

- wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej,
- ciepła odpadowego,

⁽¹⁾ Ilość energii cieplnej potrzebnej do zaspokojenia zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie użytkowników końcowych.

⁽²⁾ Należy wykorzystać najnowsze dostępne dane.

⁽³⁾ Należy wykorzystać najnowsze dostępne dane.

▼ **M5**

— innych technologii i źródeł dostarczania energii z zewnątrz;

- b) wskazanie instalacji wytwarzających ciepło odpadowe lub chłód odpadowy oraz ich potencjał w zakresie zaopatrzenia w energię cieplną i chłodniczą, w GWh rocznie:
- (i) instalacji elektrociepłowniczych, które mogą zaopatrywać w ciepło odpadowe lub mogą być zmodernizowane w celu zaopatrywania w takie ciepło, o całkowitej mocy cieplnej dostarczonej w paliwie przekraczającej 50 MW;
 - (ii) instalacji wykorzystujących kogenerację energii cieplnej i mocy przy zastosowaniu technologii, o których mowa w załączniku I część II, o całkowitej mocy cieplnej dostarczonej w paliwie przekraczającej 20 MW;
 - (iii) spalarni odpadów;
 - (iv) instalacji energii odnawialnej o całkowitej mocy cieplnej dostarczonej w paliwie przekraczającej 20 MW, innych niż instalacje określone w pkt 2 lit. b) ppkt (i) i (ii), generujących ogrzewanie lub chłodzenie z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych;
 - (v) instalacji przemysłowych o całkowitej mocy cieplnej dostarczonej w paliwie przekraczającej 20 MW, które mogą zapewniać ciepło odpadowe;
- c) udział energii ze źródeł odnawialnych oraz ciepła lub chłodu odpadowego w końcowym zużyciu energii przez sektor systemów ciepłowniczych i chłodniczych ⁽¹⁾ w ciągu ostatnich pięciu lat, zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001.
3. Mapa całego terytorium kraju z zaznaczeniem (przy zapewnieniu ochrony wrażliwych informacji handlowych):
- a) obszarów zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie w następstwie analizy określonej w pkt 1, przy zastosowaniu spójnych kryteriów w celu koncentrowania się na obszarach o dużej gęstości zapotrzebowania na energię w gminach i aglomeracjach miejskich;
 - b) istniejących punktów zaopatrzenia w energię cieplną i chłodniczą, wskazanych na podstawie pkt 2 lit. b) oraz instalacji przesyłowych systemu ciepłowniczego;
 - c) planowanych punktów zaopatrzenia w energię cieplną i chłodniczą, typu opisanego w pkt 2 lit. b) oraz instalacji przesyłowych systemu ciepłowniczego;
4. Prognozy tendencji zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie w celu zobrazowania perspektywy na kolejne 30 lat, w GWh, z uwzględnieniem w szczególności prognoz na najbliższe 10 lat, zmiany zapotrzebowania w budynkach i różnych sektorach przemysłu oraz wpływu polityki i strategii związanych z zarządzaniem zapotrzebowaniem, takich jak długoterminowe strategie renowacji budynków zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/844.

⁽¹⁾ Wskazanie „chłodzenia wykorzystującego energię ze źródeł odnawialnych”, po ustaleniu metody obliczania ilości energii ze źródeł odnawialnych wykorzystywanej do chłodzenia oraz systemów chłodzenia zgodnie z art. 35 dyrektywy (UE) 2018/2001, powinno zostać przeprowadzone zgodnie z tą dyrektywą. Do tego czasu należy je przeprowadzać zgodnie z właściwą metodologią krajową.

▼ **M5****Część II****CELE, STRATEGIE I ŚRODKI Z ZAKRESU POLITYKI**

5. Planowany wkład państwa członkowskiego w realizację jego krajowych założeń, celów i wkładów w odniesieniu do pięciu wymiarów unii energetycznej, jak określono w art. 3 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) 2018/1999, osiągnięty poprzez efektywność w zakresie ogrzewania i chłodzenia, w szczególności w odniesieniu do art. 4 lit. b) pkt 1–4 oraz art. 15 ust. 4) lit. b), ze wskazaniem, który z tych elementów został dodany w stosunku do ich krajowych planów w zakresie energii i klimatu.
6. Ogólny przegląd istniejących strategii i środków opisanych w najnowszym sprawozdaniu przedłożonym zgodnie z art. 3, 20, 21 i art. 27 lit. a) rozporządzenia (UE) 2018/1999.

Część III**ANALIZA POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI W ZAKRESIE OGRZEWANIA I CHŁODZENIA**

7. Analizę potencjału gospodarczego ⁽¹⁾ różnych technologii w zakresie ogrzewania i chłodzenia należy przeprowadzić w odniesieniu do całego terytorium kraju z wykorzystaniem analizy kosztów i korzyści, o której mowa w art. 14 ust. 3, i określić alternatywne scenariusze bardziej efektywnych i odnawialnych technologii grzewczych i chłodniczych, rozróżniając w stosownych przypadkach pomiędzy energią pochodzącą z paliw kopalnianych i źródeł odnawialnych.

Należy wziąć pod uwagę następujące technologie:

- a) przemysłowe ciepło i chłód odpadowy;
 - b) spalanie odpadów;
 - c) wysokosprawna kogeneracja;
 - d) odnawialne źródła energii (takie jak energia geotermalna, słoneczna i biomasa) inne niż źródła wykorzystywane w procesie wysokosprawnej kogeneracji;
 - e) pompy ciepła;
 - f) ograniczanie strat ciepła i chłodu z istniejących sieci systemu ciepłowniczego i chłodniczego.
8. Analiza potencjału gospodarczego obejmuje następujące etapy i kwestie:
 - a) Kwestie:
 - (i) analiza kosztów i korzyści do celów art. 14 ust. 3 obejmuje analizę ekonomiczną uwzględniającą czynniki społeczno-ekonomiczne i środowiskowe ⁽²⁾ oraz analizę finansową przeprowadzaną w celu oceny projektów z punktu widzenia inwestorów. Zarówno analizy ekonomiczne, jak i finansowe wykorzystują wartość bieżącą netto jako kryterium oceny;

⁽¹⁾ Analiza potencjału ekonomicznego powinna wskazać ilość energii (w GWh), którą można wygenerować rocznie w ramach każdej analizowanej technologii. Należy również wziąć pod uwagę ograniczenia i wzajemne powiązania w ramach systemu energetycznego. Podczas analizy można również korzystać z modeli zakładających eksploatację charakterystyczną dla powszechnie stosowanych rodzajów technologii lub systemów.

⁽²⁾ W tym ocenę, o której mowa w art. 15 ust. 7 dyrektywy (UE) 2018/2001.

▼ **M5**

- (ii) scenariusz odniesienia powinien służyć jako punkt odniesienia i uwzględniać strategie realizowane w czasie opracowywania takiej kompleksowej oceny ⁽¹⁾ oraz powinien być powiązany z danymi zgromadzonymi na podstawie części I i części II pkt 6 niniejszego załącznika;
- (iii) scenariusze alternatywne do scenariusza odniesienia uwzględniają cele rozporządzenia (UE) 2018/1999 w zakresie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych. Każdy scenariusz przedstawia następujące elementy w porównaniu ze scenariuszem odniesienia:
 - potencjał gospodarczy ocenianych technologii z wykorzystaniem wartości bieżącej netto jako kryterium,
 - ograniczenie emisji gazów cieplarnianych,
 - oszczędnością energii pierwotnej w GWh rocznie,
 - wpływ na udział energii ze źródeł odnawialnych w krajowym koszyku energetycznym.

Scenariusze, które nie są możliwe do realizacji ze względów technicznych, finansowych czy z powodu przepisów krajowych, można wykluczyć na wczesnym etapie analizy kosztów i korzyści, pod warunkiem że jest to uzasadnione na podstawie wnikliwych, jawnych i dobrze udokumentowanych analiz.

w analizowanych scenariuszach ocena i podejmowane decyzje powinny uwzględnić koszty i oszczędność energii wynikające ze zwiększonej elastyczności zaopatrzenia w energię i ze sprawniejszego funkcjonowania sieci elektroenergetycznych, w tym koszty, których udało się uniknąć, a także oszczędności związane z obniżonymi inwestycjami w infrastrukturę.

b) Koszty i korzyści:

Koszty i korzyści, o których mowa w pkt 8 lit. a), powinny obejmować przynajmniej następujące koszty i korzyści:

(i) Korzyści:

- wartość wytworzonego dobra dla odbiorcy (energia cieplna, chłód i energia elektryczna),
- korzyści zewnętrzne, takie jak korzyści środowiskowe, korzyści pod względem emisji gazów cieplarnianych oraz korzyści w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa, w możliwie szerokim zakresie,
- skutki dla rynku pracy, bezpieczeństwo energetyczne i konkurencyjność, w możliwie szerokim zakresie.

(ii) Koszty:

- koszty kapitałowe rzeczowych aktywów trwałych,
- koszty kapitałowe powiązanych sieci energetycznych,
- zmienne i stałe koszty operacyjne,
- koszty energii,
- koszty środowiskowe, zdrowotne oraz koszty w zakresie bezpieczeństwa, w możliwie szerokim zakresie,

⁽¹⁾ W scenariuszu odniesienia uwzględnia się strategie polityczne przyjęte przed końcem roku poprzedzającego rok, do końca którego należy przedstawić kompleksową ocenę. Oznacza to, że strategii politycznych przyjętych w ciągu roku poprzedzającego ostateczny termin przedstawienia kompleksowej oceny nie należy brać pod uwagę.

▼ **M5**

— koszty związane z rynkiem pracy, bezpieczeństwo energetyczne i konkurencyjność, w możliwie szerokim zakresie.

c) Scenariusze istotne w odniesieniu do scenariusza odniesienia:

Należy uwzględnić wszystkie istotne scenariusze w odniesieniu do scenariusza odniesienia, w tym rolę efektywnego indywidualnego ogrzewania i chłodzenia.

- (i) analiza kosztów i korzyści może obejmować ocenę projektu lub grupy projektów w przypadku oceny o szerszym zakresie, tj. lokalnym, regionalnym lub krajowym, w celu ustalenia najbardziej opłacalnego i korzystnego rozwiązania ciepłowniczego lub chłodniczego na tle scenariusza odniesienia dla danego obszaru geograficznego na potrzeby planowania;
- (ii) państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy odpowiedzialne za wykonanie analiz kosztów i korzyści na podstawie art. 14. Zapewniają one szczegółowe metody i założenia, zgodnie z niniejszym załącznikiem, oraz ustalają i podają do publicznej wiadomości procedury analizy ekonomicznej.

d) Granice i zintegrowane podejście:

- (i) granica geograficzna obejmuje odpowiedni, dobrze określony obszar geograficzny;
- (ii) analiza kosztów i korzyści uwzględnia wszystkie odnośne scentralizowane lub zdecentralizowane zasoby dostępne po stronie zaopatrzenia w obrębie granicy systemowej i geograficznej, w tym technologie uwzględnione w części III pkt 7 niniejszego załącznika, oraz tendencje w zakresie zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie i jego charakterystykę.

e) Założenia:

- (i) na potrzeby analiz kosztów i korzyści państwa członkowskie przedstawiają założenia dotyczące cen dla głównych czynników wejściowych i wyjściowych oraz stopy dyskonta;
- (ii) stopa dyskonta zastosowana w analizie ekonomicznej do obliczenia wartości bieżącej netto dobierana jest zgodnie z wytycznymi europejskimi lub krajowymi;
- (iii) państwa członkowskie wykorzystują krajowe, europejskie lub międzynarodowe prognozy rozwoju cen energii stosownie do potrzeb w kontekście krajowym i/lub regionalno-lokalnym;
- (iv) ceny stosowane w analizie ekonomicznej odzwierciedlają koszty i korzyści społeczno-gospodarcze. Koszty zewnętrzne, takie jak skutki środowiskowe i zdrowotne, należy uwzględnić w możliwie szerokim zakresie, tj. w przypadku gdy istnieje cena rynkowa lub gdy są one już zawarte w europejskich lub krajowych przepisach.

f) Analiza wrażliwości:

- (i) analizę wrażliwości uwzględnia się w celu oceny kosztów i korzyści projektu lub grupy projektów w oparciu o zmienne czynniki mające istotny wpływ na wynik obliczeń, takie jak różne ceny energii, poziomy zapotrzebowania, stopy dyskonta i inne.

▼M5**Część IV****POTENCJALNE NOWE STRATEGIE I ŚRODKI Z ZAKRESU
POLITYKI**

9. Przegląd ustawodawczych i nieustawodawczych środków z zakresu polityki ⁽¹⁾ w celu wykorzystania potencjału gospodarczego określonego zgodnie z pkt 7 i 8, wraz z przewidzianymi:
- a) ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych;
 - b) oszczędnością energii pierwotnej w GWh rocznie;
 - c) wpływem na udział wysokosprawnej kogeneracji;
 - d) wpływem na udział energii ze źródeł odnawialnych w krajowym koszyku energetycznym oraz w sektorze ogrzewania i chłodzenia;
 - e) powiązaniem z krajowym programowaniem finansowym i oszczędnością kosztów dla budżetu publicznego i uczestników rynku;
 - f) szacowanymi środkami wsparcia publicznego, o ile takie istnieją, z ich rocznym budżetem i wskazaniem potencjalnego elementu pomocy.

⁽¹⁾ Przegląd powinien obejmować środki i programy finansowania, które mogą zostać przyjęte w czasie przeprowadzania kompleksowej oceny, nie przesądzające kwestii oddzielnego powiadomienia o systemach wsparcia publicznego do celów oceny pomocy państwa.

▼ B

ZAŁĄCZNIK IX

ANALIZA KOSZTÓW I KORZYŚCI

▼ M5▼ B

Część 2

Zasady do celów art. 14 ust. 5 i 7

Analizy kosztów i korzyści dostarczają informacji do celów środków, o których mowa w art. 14 ust. 5 i 7:

Jeżeli planowana jest instalacja stricte elektryczna lub instalacja bez odzysku ciepła, dokonuje się porównania między planowanymi instalacjami lub planowaną modernizacją a równoważną instalacją wytwarzającą taką samą ilość energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, niemniej z odzyskiem ciepła odpadowego i zaopatrującą w ciepło za pomocą wysokosprawnej kogeneracji lub sieci ciepłowniczych i chłodniczych.

W danych granicach geograficznych w ocenie bierze się pod uwagę planowaną instalację oraz wszelkie odpowiednie istniejące lub potencjalne punkty zapotrzebowania na ciepło, które mogą być z niej zaopatrywane, z uwzględnieniem racjonalnych możliwości (np. wykonalności technicznej i odległości).

Granice systemowe ustala się na poziomie, w którym uwzględniona jest planowana instalacja oraz obciążenia cieplne, takie jak budynek/budynki i proces przemysłowy. W tych granicach ustala się i porównuje łączny koszt dostarczania ciepła i energii elektrycznej w odniesieniu do obu przypadków.

Obciążenia cieplne obejmują istniejące obciążenia cieplne, takie jak instalacja przemysłowa lub istniejący system ciepłowniczy, a także, na obszarach miejskich, obciążenia cieplne i koszty, które istniałyby, gdyby zespół budynków lub część miasta były zaopatrywane przez nową sieć ciepłowniczą lub były do niej podłączone.

Analiza kosztów i korzyści oparta jest na opisie planowanej instalacji i porównaniu instalacji, z uwzględnieniem mocy elektrycznej i cieplnej, odpowiednio do przypadku, rodzaju paliwa, przewidywanego użytkowania oraz planowanej ilości godzin pracy w ciągu roku, lokalizacji oraz zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepłą.

Do celów porównania uwzględnia się zapotrzebowanie na energię cieplną i sposoby ogrzewania i chłodzenia wykorzystywane przez pobliskie punkty zapotrzebowania na ciepło. Porównanie obejmuje koszty związane z infrastrukturą odnoszące się do instalacji planowanej i instalacji porównawczej.

Do celów art. 14 ust. 5 analizy kosztów i korzyści uwzględniają analizę ekonomiczną obejmującą analizę finansową, która odzwierciedla rzeczywiste transakcje przepływów pieniężnych z nakładów inwestycyjnych na indywidualne instalacje i ich eksploatacji.

Projektami o pozytywnym wyniku analizy kosztów i korzyści są projekty, w których suma zdyskontowanych korzyści w analizie ekonomicznej jest większa niż suma zdyskontowanych kosztów (nadwyżka korzyści).

Państwa członkowskie określają zasady przewodnie dotyczące metod, założeń i horyzontu czasowego do celów analizy ekonomicznej.

Państwa członkowskie mogą wymagać, by przedsiębiorstwa odpowiedzialne za eksploatację ciepłych instalacji wytwórczych energii elektrycznej, przedsiębiorstwa przemysłowe, sieci ciepłownicze i chłodnicze lub inne podmioty objęte zakresem określonej granicy systemowej i geograficznej, przekazywały dane do wykorzystania w ocenie kosztów i korzyści indywidualnej instalacji.

ZALĄCZNIK X

Gwarancje pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej w procesie wysokosprawnej kogeneracji

- a) Państwa członkowskie podejmują środki mające na celu zapewnienie, by:
- (i) gwarancja pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej w procesie wysokosprawnej kogeneracji:
 - umożliwiała producentom wykazanie, że sprzedawana przez nich energia elektryczna jest wytwarzana w procesie wysokosprawnej kogeneracji; gwarancję wydaje się w tym celu na wniosek producenta,
 - była dokładna, wiarygodna i odporna na fałszerstwa,
 - była wydawana, przesyłana i unieważniana drogą elektroniczną;
 - (ii) dana jednostka energii z wysokosprawnej kogeneracji była brana pod uwagę tylko jeden raz.
- b) Gwarancja pochodzenia, o której mowa w art. 14 ust. 10, zawiera co najmniej następujące informacje:
- (i) oznaczenie, lokalizację, rodzaj i moc (cieplną i elektryczną) instalacji, w której wyprodukowano energię;
 - (ii) daty i miejsca produkcji;
 - (iii) dolną wartość kaloryczną źródła paliwa, z którego wyprodukowano energię elektryczną;
 - (iv) ilość i zastosowanie ciepła wytworzonego wraz z energią elektryczną;
 - (v) ilość energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, której dotyczy gwarancja, zgodnie z załącznikiem II;
 - (vi) oszczędność energii pierwotnej obliczoną zgodnie z załącznikiem II na podstawie zharmonizowanych wartości referencyjnych efektywności wskazanych w lit. f) załącznika II;
 - (vii) nominalną sprawność elektryczną i cieplną zakładu;
 - (viii) to, czy i w jakim stopniu instalacja korzystała ze wsparcia inwestycyjnego;
 - (ix) to, czy i w jakim stopniu jednostka energii korzystała w jakikolwiek inny sposób z krajowego systemu wsparcia, oraz rodzaj systemu wsparcia;
 - (x) datę oddania instalacji do eksploatacji; oraz
 - (xi) datę wydania, kraj wydający oraz niepowtarzalny numer identyfikacyjny.

Gwarancja pochodzenia jest wystawiana dla standardowej jednostki 1 MWh. Odnosi się do produkcji energii elektrycznej netto mierzonej na granicy stacji i wysyłanej do sieci.

*ZALĄCZNIK XI***Kryteria efektywności energetycznej dotyczące regulacji sieci energetycznej oraz taryf sieci elektroenergetycznych**

1. Taryfy sieciowe odzwierciedlają oszczędności kosztów w sieci uzyskane dzięki działaniom po stronie zapotrzebowania, zarządzaniu zapotrzebowaniem oraz rozproszonemu wytwarzaniu, łącznie z oszczędnościami wynikającymi z obniżenia kosztu dostawy lub inwestycji sieciowych oraz optymalizacji funkcjonowania sieci.
2. Regulacja sieci i taryfy sieciowe nie uniemożliwiają operatorom sieciowym ani przedsiębiorstwom prowadzącym sprzedaż detaliczną energii udostępniania usług systemowych w ramach działań po stronie zapotrzebowania, zarządzania zapotrzebowaniem i rozproszonego wytwarzania na zorganizowanych rynkach energii elektrycznej, w szczególności:
 - a) przesunięcie obciążenia po stronie odbiorców końcowych z godzin szczytu na godziny poza szczytem, z uwzględnieniem dostępności energii ze źródeł odnawialnych, energii z kogeneracji i rozproszonego wytwarzania;
 - b) oszczędność energii uzyskaną przez koncentratorów energii w wyniku działań po stronie popytu wśród użytkowników rozproszonych;
 - c) obniżenie zapotrzebowania w wyniku podjęcia przez dostawców usług energetycznych, w tym przedsiębiorstw usług energetycznych, środków w zakresie efektywności energetycznej;
 - d) przyłączanie i dysponowanie jednostkami wytwórczymi przy niższych poziomach napięcia;
 - e) przyłączenie jednostek wytwórczych znajdujących się bliżej punktów odbioru; oraz
 - f) magazynowanie energii.

Do celów niniejszego przepisu wyrażenie „zorganizowane rynki energii elektrycznej” obejmuje rynki pozagiełdowe i giełdy energii elektrycznej na potrzeby obrotu energią, mocą, bilansowaniem i usługami systemowymi w dowolnych ramach czasowych, w tym na rynkach terminowych, dnia następnego i dnia bieżącego.
3. Taryfy sieciowe lub detaliczne mogą wspierać cenotwórstwo dynamiczne w zakresie działań po stronie popytu podejmowanych przez odbiorców końcowych, takie jak:
 - a) taryfy strefowe;
 - b) ustalanie krytycznych cen szczytowych;
 - c) ustalanie cen w czasie rzeczywistym; oraz
 - d) rabaty w godzinach szczytu.

▼B*ZAŁĄCZNIK XII***WYMOGI W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ
OBOWIĄZUJĄCE OPERATORÓW SYSTEMÓW PRZESYŁOWYCH
I OPERATORÓW SYSTEMÓW DYSTRYBUCYJNYCH**

Operatorzy systemów przesyłowych i operatorzy systemów dystrybucyjnych:

▼M3

a) ustanawiają i podają do publicznej wiadomości regulamin dotyczący ponoszenia i podziału kosztów dostosowań technicznych, takich jak przyłączenia do sieci, wzmocnienie istniejących sieci i uruchomienie nowych sieci, poprawa funkcjonowania sieci oraz zasady niedyskryminacyjnego wprowadzania w życie kodeksów sieciowych koniecznych w celu włączenia do wzajemnie połączonej sieci nowych producentów dostarczających do systemu energię elektryczną uzyskiwaną w procesie wysokosprawnej kogeneracji;

▼B

b) przedstawiają nowym producentom energii elektrycznej wytwarzanej w procesie wysokosprawnej kogeneracji, pragnącym przyłączyć się do systemu, wymagane wyczerpujące i niezbędne informacje, w tym:

- (i) wyczerpujące i szczegółowe oszacowanie kosztów związanych z przyłączeniem;
- (ii) rozsądny i precyzyjny harmonogram przyjęcia i rozpatrzenia wniosku o przyłączenie do sieci;
- (iii) rozsądny orientacyjny harmonogram każdego proponowanego przyłączenia do sieci. Pełny proces przyłączenia do sieci nie powinien trwać dłużej niż 24 miesiące, mając przy tym na uwadze względy praktycznej wykonalności i niedyskryminację;

c) znormalizowane i uproszczone procedury przyłączenia rozproszonych producentów energii z wysokosprawnej kogeneracji w celu ułatwienia im przyłączenia do sieci.

Regulamin, o którym mowa w lit. a), opiera się na obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach, ze szczególnym uwzględnieniem wszystkich kosztów i korzyści związanych z przyłączeniem tych producentów do sieci. Może on odnosić się do różnych rodzajów przyłączy.

▼B*ZALĄCZNIK XIII***Minimalne wymogi, jakie powinny znajdować się w umowach dotyczących poprawy efektywności energetycznej zawieranych z sektorem publicznym lub w odnośnych specyfikacjach przetargowych**

- Jednoznaczny i przejrzysty wykaz działań w zakresie efektywności, jakie należy podjąć lub wyniki w zakresie efektywności, jakie mają zostać uzyskane.
- Gwarantowane oszczędności, jakie mają zostać uzyskane w wyniku wdrożenia środków określonych w umowie.
- Okres obowiązywania i etapy umowy, jej warunki i okres wypowiedzenia.
- Jednoznaczny i przejrzysty wykaz obowiązków każdej z umawiających się stron.
- Data (daty) odniesienia dla ustalenia uzyskanych oszczędności.
- Jednoznaczny i przejrzysty wykaz kroków, jakie należy podjąć w celu wdrożenia środka lub pakietu środków, oraz, w stosownych przypadkach, powiązanych kosztów.
- Obowiązek pełnego wdrożenia środków określonych w umowie oraz udokumentowania wszystkich zmian wprowadzonych w trakcie trwania projektu.
- Przepisy określające włączenie równoważnych wymogów w każdym przypadku podwykonawstwa realizowanego przez strony trzecie.
- Jednoznaczne i przejrzyste przedstawienie finansowych skutków projektu oraz podziału udziałów obu stron w uzyskanych oszczędnościach pieniężnych (np. wynagrodzenie dostawcy usług).
- Jednoznaczne i przejrzyste postanowienia dotyczące ustalenia wysokości i weryfikacji uzyskanych gwarantowanych oszczędności, kontroli jakości i gwarancji.
- Postanowienia zawierające wyjaśnienie procedury postępowania w zmieniających się warunkach ramowych, które mają wpływ na treść i wynik umowy (np. zmienne ceny energii, intensywność użytkowania instalacji).
- Szczegółowe informacje dotyczące obowiązków każdej z umawiających się stron oraz sankcji za ich naruszenie.

ZALĄCZNIK XIV

OGÓLNE RAMY SPRAWOZDAWCZOŚCI

Część 1

Ogólne ramy składania sprawozdań rocznych

Sprawozdania roczne, o których mowa w art. 24 ust. 1, stanowią podstawę do monitorowania postępów w dążeniu do osiągnięcia krajowych celów wyznaczonych na 2020 r. Państwa członkowskie zapewniają, aby sprawozdania zawierały co najmniej następujące informacje:

a) oszacowanie wskaźników uzyskanych w roku poprzedzającym ostatni (rok X ⁽¹⁾–2), takich jak:

- (i) zużycie energii pierwotnej;
- (ii) całkowite zużycie energii końcowej;
- (iii) zużycie energii końcowej w rozbiciu na sektory:
 - przemysł,
 - transport (w rozbiciu na transport pasażerski i towarowy, jeżeli dostępne),
 - gospodarstwa domowe,
 - usługi;
- (iv) wartość dodana brutto w rozbiciu na sektory:
 - przemysł,
 - usługi;
- (v) dochód rozporządzalny gospodarstw domowych;
- (vi) produkt krajowy brutto (PKB);
- (vii) produkcja energii elektrycznej w elektrowniach ciepłych;
- (viii) produkcja energii elektrycznej w elektrociepłowniach;
- (ix) produkcja energii cieplnej w elektrowniach ciepłych;
- (x) produkcja energii cieplnej w elektrociepłowniach, w tym przemysłowego ciepła odpadowego;
- (xi) wsad paliwowy dla elektrowni ciepłych;
- (xii) liczba pasażerokilometrów (pkm), jeżeli dostępna;
- (xiii) liczba tonokilometrów (tkm), jeżeli dostępna;
- (xiv) połączona liczba kilometrów transportu (pkm + tkm), w przypadku braku (xii) i (xiii);
- (xv) liczba ludności.

W przypadku sektorów, w których zużycie energii utrzymuje się na stałym poziomie lub wzrasta, państwa członkowskie przeprowadzają analizę przyczyn tego stanu rzeczy, a do sporządzonych szacunków dołączają swoją ocenę.

Drugie sprawozdanie i następne zawierają także informacje wymienione w lit. b)–e):

b) aktualizację istotnych środków ustawodawczych i środków nieustawodawczych wprowadzonych w poprzednim roku, które przyczyniają się do osiągnięcia ogólnych krajowych wartości docelowych efektywności energetycznej na 2020 r.;

⁽¹⁾ X = bieżący rok.

▼B

- c) całkowitą powierzchnię pomieszczeń w budynkach o całkowitej powierzchni użytkowej powyżej 500 m², a od dnia 9 lipca 2015 r. – powyżej 250 m², stanowiących własność instytucji rządowych państw członkowskich i zajmowanych przez nie, które w dniu 1 stycznia w roku obowiązkowego złożenia sprawozdania nie spełniały wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, o których mowa w art. 5 ust. 1;
- d) całkowitą powierzchnię pomieszczeń w budynkach ogrzewanych lub chłodzonych, które w poprzednim roku poddano renowacji, stanowiących własność instytucji rządowych państw członkowskich i zajmowanych przez nie, o których mowa w art. 5 ust. 1, lub wielkość oszczędności energii w stosowanych budynkach stanowiących własność ich instytucji rządowych lub zajmowanych przez nie, o których mowa w art. 5 ust. 6;
- e) oszczędność energii uzyskaną w ramach krajowych systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej, o których mowa w art. 7 ust. 1, lub środki alternatywne przyjęte w zastosowaniu art. 7 ust. 9.

Pierwsze sprawozdanie zawiera ponadto cel krajowy określony w art. 3 ust. 1.

W rocznych sprawozdaniach, o których mowa w art. 24 ust. 1, państwa członkowskie mogą także określić dodatkowe cele krajowe. Mogą one dotyczyć w szczególności wskaźników statystycznych wymienionych w lit. a) niniejszej części lub ich połączenia, takich jak energochłonność pierwotna lub końcowa czy energochłonność sektorowa.

Część 2

Ogólne ramy składania krajowych planów działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, o których mowa w art. 24 ust. 2, określają ramy dla opracowania krajowych strategii w zakresie efektywności energetycznej.

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii obejmują istotne środki mające na celu poprawę efektywności energetycznej oraz oczekiwaną lub uzyskaną oszczędność energii, w tym oszczędność w odniesieniu do jej dostaw, przesyłu i rozdziału, jak również wykorzystania finalnego. Państwa członkowskie zapewniają, aby krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierały co najmniej następujące informacje:

1. Cele i strategie

- krajowy cel orientacyjny w zakresie efektywności energetycznej na 2020 r., zgodnie z wymogiem art. 3 ust. 1,
- krajowy cel orientacyjny w zakresie oszczędności energii określony w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2006/32/WE,
- inne istniejące cele w zakresie efektywności energetycznej ukierunkowane na całą gospodarkę lub na określone sektory.

2. Środki i oszczędność energii

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają informacje dotyczące środków przyjętych lub planowanych do przyjęcia w związku z wykonaniem głównych elementów niniejszej dyrektywy i uzyskanych dzięki nim oszczędności.

a) Oszczędność energii pierwotnej

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają listę istotnych środków i działań podejmowanych w dążeniu do uzyskania oszczędności energii pierwotnej we wszystkich sektorach gospodarki. Dla każdego środka lub pakietu środków lub działań należy przedstawić oszacowania dotyczące oczekiwanej oszczędności do 2020 r. oraz oszczędności uzyskanej do czasu opracowania sprawozdania.

▼B

Należy też przedstawić, o ile są dostępne, informacje dotyczące innych skutków lub korzyści wynikających z tych środków (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, poprawa jakości powietrza, utworzenie miejsc pracy) oraz budżetu na ich wdrożenie.

b) Oszczędność energii końcowej

Pierwszy i drugi krajowy plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają wyniki dotyczące osiągnięcia celu w odniesieniu do oszczędności energii końcowej, określonego w art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy 2006/32/WE. Jeżeli obliczenie lub oszacowanie oszczędności w rozbiciu na środki nie jest dostępne, należy przedstawić obniżenie zużycia energii na poziomie sektorów uzyskane w wyniku wprowadzenia (połączonych) środków.

Pierwszy i drugi krajowy plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają ponadto opis metod pomiaru lub obliczeń zastosowanych w celu określenia oszczędności energii. W przypadku zastosowania „zalecanej metodologii ⁽¹⁾” w krajowym planie działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii należy zamieścić odpowiednie odniesienie.

3. Konkretnie informacje dotyczące niniejszej dyrektywy

3.1. Instytucje publiczne (art. 5)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają wykaz instytucji publicznych, które opracowały plan na rzecz efektywności energetycznej zgodnie z art. 5 ust. 7.

3.2. Obowiązki w zakresie efektywności energetycznej (art. 7)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają współczynniki krajowe wybrane zgodnie z załącznikiem IV.

Pierwszy krajowy plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawiera krótki opis krajowego systemu, o którym mowa w art. 7 ust. 1, lub środków alternatywnych przyjętych w zastosowaniu art. 7 ust. 9.

3.3. Audyty energetyczne i systemy zarządzania (art. 8)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają:

- a) liczbę audytów energetycznych przeprowadzonych w poprzedzającym okresie;
- b) liczbę audytów energetycznych przeprowadzonych w poprzedzającym okresie w dużych przedsiębiorstwach;
- c) liczbę dużych przedsiębiorstw na danym terytorium, ze wskazaniem liczby przedsiębiorstw, do których ma zastosowanie art. 8 ust. 5.

3.4. Promowanie efektywnego ogrzewania i chłodzenia (art. 14)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają ocenę postępów w realizacji oceny kompleksowej, o której mowa w art. 14 ust. 1.

3.5. Przesył i dystrybucja energii (art. 15)

Pierwszy krajowy plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii oraz późniejsze sprawozdania, które należy następnie składać co 10 lat, obejmują dokonaną ocenę, zidentyfikowane środki i inwestycje umożliwiające wykorzystanie potencjału efektywności energetycznej infrastruktury gazowej i elektroenergetycznej, o którym mowa w art. 15 ust. 2.

⁽¹⁾ Zalecenia dotyczące metod pomiarowych i weryfikacji w ramach dyrektywy 2006/32/WE w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych.

▼B

3.6. Państwa członkowskie składają – w ramach swoich krajowych planów działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii – sprawozdania dotyczące środków stosowanych w celu umożliwienia reagowania na zapotrzebowanie oraz rozwijania takiego reagowania, zgodnie z art. 15.

3.7. Dostęp do systemów kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji (art. 16)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają informacje dotyczące dostępnych krajowych systemów kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji lub równoważnych systemów kwalifikowania dla dostawców usług energetycznych, audytów energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej.

3.8. Usługi energetyczne (art. 18)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają łącze internetowe do strony internetowej, na której zapewniono dostęp do wykazu lub interfejsu dostawców usług energetycznych, o których mowa w art. 18 ust. 1 lit. c).

3.9. Inne środki mające na celu promowanie efektywności energetycznej (art. 19)

Pierwszy krajowy plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawiera wykaz środków, o których mowa w art. 19 ust. 1.

ZAŁĄCZNIK XV

Tabela korelacji

Dyrektywa 2004/8/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1	art. 1 ust. 1
art. 2	art. 1 ust. 1
art. 3 lit. a)	art. 2 pkt 30
art. 3 lit. b)	art. 2 pkt 32
art. 3 lit. c)	art. 2 pkt 31
art. 3 lit. d)	art. 2 pkt 33
art. 3 lit. e) i f)	—
art. 3 lit. g)	art. 2 pkt 35
art. 3 lit. h)	—
art. 3 lit. i)	art. 2 pkt 34
art. 3 lit. j)	—
art. 3 lit. k)	art. 2 pkt 36
art. 3 lit. l)	art. 2 pkt 37
art. 3 lit. m)	art. 2 pkt 39
art. 3 lit. n)	art. 2 pkt 38
art. 3 lit. o)	—
—	art. 2 pkt 40, 41, 42, 43 i 44
art. 4 ust. 1	załącznik II lit. f) pierwszy podpunkt
art. 4 ust. 2	art. 14 ust. 10 akapit drugi
art. 4 ust. 3	—
art. 5	art. 14 ust. 10 akapit pierwszy i załącznik X
art. 6	art. 14 ust. 1 i 3, załącznik VIII i IX
art. 7 ust. 1	art. 14 ust. 11
art. 7 ust. 2 i 3	—
art. 8	art. 15 ust. 5
—	art. 15 ust. 6, 7, 8 i 9
art. 9	—
art. 10 ust. 1 i 2	art. 14 ust. 1 i art. 24 ust. 2, załącznik XIV część 2
art. 10 ust. 3	art. 24 ust. 6
art. 11	art. 24 ust. 3
—	art. 24 ust. 5

▼B

Dyrektywa 2004/8/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 12 ust. 1 i 3	—
art. 12 ust. 2	załącznik II, lit. c)
art. 13	art. 22 ust. 2
art. 14	—
art. 15	art. 28
art. 16	—
art. 17	art. 29
art. 18	art. 30
załącznik I	załącznik I część II
załącznik II	załącznik I część I i część II ostatni akapit
załącznik III	załącznik II
załącznik IV	załącznik VIII
—	załącznik IX

Dyrektywa 2006/32/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1	art. 1 ust. 1
art. 2	art. 1 ust. 1
art. 3 lit. a)	art. 2 pkt 1
art. 3 lit. b)	art. 2 pkt 4
art. 3 lit. c)	art. 2 pkt 6
art. 3 lit. d)	art. 2 pkt 5
—	art. 2 pkt 2 i 3
art. 3 lit. e)	art. 2 pkt 7
art. 3 lit. f), g), h) oraz i)	—
—	art. 2 pkt 8–19
art. 3 lit. j)	art. 2 pkt 27
—	art. 2 pkt 28
art. 3 lit. k)	—
art. 3 lit. l)	art. 2 pkt 25
—	art. 2 pkt 26
art. 3 lit. m)	—
art. 3 lit. n)	art. 2 pkt 23
art. 3 lit. o)	art. 2 pkt 20
art. 3 lit. p)	art. 2 pkt 21
art. 3 lit. q)	art. 2 pkt 22
art. 3 lit. r) i s)	—
—	art. 2 pkt 24, 29, 44 i 45

▼B

Dyrektywa 2006/32/WE	Niniejsza dyrektywa
—	art. 3
—	art. 4
art. 4	—
art. 5	art. 5 i 6
art. 6 ust. 1 lit. a)	art. 7 ust. 8 lit. a) i b)
art. 6 ust. 1 lit. b)	art. 18 ust. 3
art. 6 ust. 2	art. 7 ust. 1, 5, 6, 7, 9, 10, 11 i 12
—	art. 7 ust. 2 i 3
art. 6 ust. 3	art. 18 ust. 2 lit. b) i c)
art. 6 ust. 5	—
art. 7	art. 17
art. 8	art. 16 ust. 1
—	art. 16 ust. 2 i 3
art. 9 ust. 1	art. 19
art. 9 ust. 2	art. 18 ust. 1 lit. d) ppkt (i)
—	art. 18 ust. 1 lit. a), b), c), lit. d) ppkt (ii) oraz lit. e)
art. 10 ust. 1	art. 15 ust. 4
art. 10 ust. 2	art. 15 ust. 3
—	art. 15 ust. 7, 8 i 9
art. 11	art. 20
art. 12 ust. 1	art. 8 ust. 1
art. 12 ust. 2	—
—	art. 8 ust. 2, 3, 4, 5, 6 oraz 7
art. 12 ust. 3	—
art. 13 ust. 1	art. 9
art. 13 ust. 2	art. 10 i załącznik VII, pkt 1.1
art. 13 ust. 3	załącznik VII, pkt 1.2 i 1.3
—	art. 11
—	art. 12
—	art. 13
—	art. 15 ust. 1 i 2
—	art. 18 ust. 2 lit. a) i d)
—	art. 21
art. 14 ust. 1 i 2	art. 24 ust. 1 i 2
art. 14 ust. 3	—

▼B

Dyrektywa 2006/32/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 14 ust. 4 i 5	art. 24 ust. 3
—	art. 24 ust. 4 i 7–11
—	art. 22 ust. 1
art. 15 ust. 1	art. 22 ust. 2
art. 15 ust. 2, 3 i 4	—
—	art. 23
—	art. 25
art. 16	art. 26
art. 17	art. 27
art. 18	art. 28
art. 19	art. 29
art. 20	art. 30
załącznik I	—
załącznik II	załącznik IV
załącznik III	—
załącznik IV	—
załącznik V	—
załącznik VI	załącznik III
—	załącznik V
—	załącznik VI
—	załącznik VII
—	załącznik XI
—	załącznik XII
—	załącznik XIII
—	załącznik XIV
—	załącznik XV